

Státní okresní archiv Plzeň-jih se sídlem v Blovicích

Archiv obce Týnec

1857–1945 (1948)

Inventář

EL NAD č.: 422

AP č.: 471

Mgr. Matěj Trepěš

Blovice 2015

Obsah

Úvod

I. Vývoj původce archiválií	3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	11
III. Archivní charakteristika archivního fondu	15
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	20
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky	21
Seznam použitých pramenů a literatury	22

Přílohy

Příloha č. 1: Seznam použitých zkratk	24
Příloha č. 2: Konkordantní tabulka	25

Inventární seznam

I. Knihy	28
II. Spisový materiál	29
III. Účetní materiál	32
IV. Ostatní – stavební plán	34
Příloha k inv. č. 36: Stavební spisy – obytné a hospodářské objekty fyzických osob	35

I. Vývoj původce archiválií

Obec Týnec (německy Teinitzl) se rozkládá v mírně svažitém terénu přibližně 4 km severovýchodně od městečka Stod a asi 1 km severně od Chotěšova. Jedná se o původně a (po období dočasné konjunktury, spjaté s kamenouhelnou těžbou) vlastně i dnes o malou ves, která vznikla patrně někdy ve vrcholném středověku v souvislosti s procesy tzv. vnitřní kolonizace. První písemná zmínka o Týnci pochází z papežské listiny Řehoře X., potvrzující majetky chotěšovského kláštera („*Thynech*“, k roku 1367 pak „*villa Tynecz*“).¹ Název snad pochází z německého *Zaun zugrunde liegen, tun*; Týn(ec) tedy je ves, dvůr, obehnaný bytelným plotem proti divoké zvěři a nepřítelům.²

Ze správního hlediska byla pro tuto poddanskou ves až do poloviny 19. století určující její patrimoniální příslušnost, přičemž zde lze konstatovat, že po valnou většinu sledovaného období patřil Týnec do hospodářství premonstrátského kláštera v Chotěšově, a to asi již od své fundace. S klášteřem sdílel jeho lepší i horší chvíle. Roku 1421 byl klášter obsazen Janem Žižkou, posléze dal král Zikmund Lucemburský podstatnou část klášterního panství do zástavy, která sice byla brzy odvolána, nicméně klášter se i nadále potýkal s ekonomickými potížemi a části majetku tak musely být opětovně zastavovány (např. roku 1454 Jan Kocovský postupuje panovníkovi „*vsi Taynce v Plzeň. kraji, kteráž ležjí v Chotěšovicích u kláštera*“). Klášter byl zrušen roku 1620 a jeho statky rozprodány, během třicetileté války se krajem a klášterním panstvím vícekrát prohnala hladová vojska různých armád.³ Ferdinandem II. byl klášter obnoven a jeho pozemkový majetek restituován. Berní rula (1654) ve vsi „*Tainec*“ zachycuje pouhých 7 sedláků a Týnec eviduje v souboru 34 vesnic, náležejících chotěšovskému klášteru.⁴ Tereziánský katastr pak uvádí v obci již 16 hospodářů, 5 malých (do 1 strychu orné půdy), 1 „středního“ (15–30 strychů), 10 velkých sedláků (po 5 nad 30, resp. 60 strychů polností).⁵ Zatímco Schallerova topografie uvádí celkem 18 týneckých stavení (1788), Johann G. Sommer zaznamenává roku 1838 již 24 obydlí a 174 obyvatel.

Roku 1782 byl klášter v rámci josefínských reforem zrušen, celý jeho majetek téhož roku připadl státnímu náboženskému fondu a byl spravován administrací státních statků. Až po čtyřiceti letech, 1. 1. 1822, zakoupil panství ve veřejné dražbě Karel Alexander Thurn-Taxis, po jehož smrti majetek zdědil jeho syn Maxmilián Karel (†1871). Rodu Thurn-Taxisů panství Chotěšov náleželo až do let 1924/1925, kdy bylo v rámci záborového zákona v 1. pozemkové reformě zabaveno a od 1. 10. 1925 získáno mj. i městem Plzeň; na části záboru nicméně až do roku 1945 hospodařili původní majitelé.

¹ Antonín PROFOUS – Jan SVOBODA. *Místní jména v Čechách. Jejich vznik, původní význam a změny*. 4. díl (S–Ž). Praha : Československá akademie věd, 1957, s. 409.

² *Chotěšov a jeho dominanta*. Chotěšov : Obec Chotěšov v závodech TYPOS Klatovy, 2002, s. 13.

³ Roku 1618 Mansfeld, 1620 polské oddíly, v letech 1639, 1645 a 1647 Švédové.

⁴ Marie DOSKOČILOVÁ (ed.). *Berní rula – Kraj plzeňský I*. Sv. 23. Praha : SPN, 1952, s. 188.

⁵ Aleš CHALUPA – Marie LIŠKOVÁ – Josef NUHLÍČEK – František RAJTORAL (eds.). *Tereziánský katastr český*. 2. svazek – rustikál (kraje K–Ž). Praha : Archivní správa Ministerstva vnitra, 1966, s. 182.

Zrod obecní samosprávy v moderním slova smyslu je spojen s revolučními léty 1848/1849 a s následnou reorganizací veřejné správy.⁶ Na místo někdejších patrimoniálních úřadů nastoupily jako územní samosprávné korporace obce, na které současně stát delegoval i část výkonu státní správy. Z filozofického hlediska šlo o uplatnění liberální zásady, že základem státu je svobodná obec – územní společenství občanů, mající právo na autonomní správu svých záležitostí. Samospráva byla právně prvně upravena Stadionovým prozatímním obecním zřízením (zákon č. 170/1849 ř. z., ze dne 17. 3. 1849). K určitému úkroku zpět došlo v období neoabsolutismu, koncem 50. let 19. století vypracované obecní zřízení pak nevešlo (s výjimkou úpravy o domovské příslušnosti) nakonec v platnost. Až posléze, na počátku šedesátých let, na základě rámcového zákona ze dne 5. 3. 1862, č. 18/1862 ř. z., o základních pravidlech uspořádání záležitostí obecních, byla postupně v jednotlivých korunních zemích vydána obecní zřízení s volebními řády, pro Čechy se tak stalo v dubnu 1864 (zák. č. 7/1864 z. z. č., ze dne 18. 4. 1864). Uvedená právní norma (postupně dílčím způsobem novelizovaná) byla základním právním předpisem, jímž se řídily obce až do konce existence habsburské monarchie.⁷

Obec Týnec byla až do sklonku 19. století malou vsí na jižním Plzeňsku, jejíž obyvatelstvo nalézalo obživu (vedle drobných živností) převážně v zemědělství a lesnictví. Zásadní změnu přinesl až v pokročilém 19. století rozvoj těžby kamenného uhlí. Alespoň stručně je třeba říci, že bohatá ložiska byla v katastru obce identifikována v 80. letech 19. století, kdy i rozvoj techniky umožňoval hlubinnou těžbu (zde z maximální hloubky 421 metrů). Investorem a majitelem vybudovaného dolu byl tehdy monopolizující Západočeský báňský akciový spolek (ZBAS), za kterým kapitálově stála Vídeňská městská banka. Těžba v těsné blízkosti obce byla zahájena v 90. letech 19. století – důl Austria I začal být hlouben roku 1889, vzápětí pak i stejně hluboká odvětrávací šachta Austria II. (Šachta byla v souvislosti se změnami politické situace později vícekrát přejmenována, za 1. republiky se tak fárlo na „Masarykově šachtě I“, během druhé světové války do „Hermann-Göring Schacht“, po osvobození chvilku opětovně do Masarykova dolu, od sklonku 50. let do dolu „Pokrok“.) Důl byl zprovozněn postupně, v letech 1899–1902. Těžební činnost se pozvolna rozvíjela a rozšiřovala (roku 1908 např. o velkou briketárnu pro zpracování mouru) a na svém vrcholu zaměstnávala stovky horníků.⁸

⁶ K předchůdcům moderní obecní samosprávy (rychtářům, sborům konšelů apod.), vykonávajícím pravomoci delegované převážně vrchností a státem, přehledově viz Zdeněk MARTÍNEK. Archiv obce : příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, zvláštní příloha, část 3.1 – období do roku 1850, kde je uvedena i podrobná bibliografie k tématu.

⁷ Základní souhrn o problematice obecní samosprávy přináší Jan JANÁK – Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : NLN, 2005, kap 14, s. 297–327; dále již citovaný Z. MARTÍNEK, *Archiv obce...*, kap. 3.2, Období 1850–1945, nově viz Jan ČOPÍK. *Proměny a kontinuita české komunální politiky : územní samospráva v nové době (1850–2010)*. 1. díl – do roku 1945. Praha : Scriptorium, 2014, kap. 3.1 – Předlitavsko (od roku 1862 do zániku Rakousko-uherské říše), s. 30–64.

⁸ Základní přehled o dějinách těžební činnosti na Plzeňsku přináší Jan DRNEK. *Krajina nad pokladem : průvodce po historii kamenouhelného dolování na Plzeňsku*. Plzeň : STREET o. s., 2012, zvl. viz s.140–167, též *Chotěšov a jeho dominanty*, kap. Dolování uhlí – nýřansko-stříbrský revír, s. 114–125. Těžba v Týnci byla definitivně zastavena a důl zasypán až v letech 1964–1965.

Objev ložisek a těžba zásadním způsobem poznamenaly dějiny vsi a nesnadné a nejednou konfliktní soužití obce, původních zemědělských starousedlíků, s těžaři a horníky se výrazně promítalo i do úřední činnosti obecní samosprávy, potažmo archivního fondu této obce. Je třeba si uvědomit, že narůstající rozsah těžby vnímala obec zprvu jako ohrožující, neboť ta (byť v několikasetmetrové hloubce) probíhala částečně postupně i přímo pod obcí. Představovala určitý limit pro rozvoj obce – ZBAS byla např. vedlejším účastníkem všech stavebních řízení, ať šlo o veřejné či soukromé (obytné, hospodářské...) budovy, vznášela své různé připomínky a podmínky (důkladnost základů, zdicích prací atd.), někdy se stavbou vůbec vzhledem k tektonice nesouhlasila. Obec (rada) byla přitom stavebním orgánem I. instance a sledujeme-li dochovaný archivní materiál, ať už ve fondu samotné obce, či těžařské společnosti,⁹ odvolávání a soudní spory v řadě kauz byly vcelku všední záležitostmi. Ovšem i těžaři potřebovali obráceně stavební povolení pro svá jednotlivá důlní díla a obec se jim zdráhala někdy vyjít vstříc; na prahu 20. let 20. století se dokonce pokusila soudní cestou vůbec zastavit další rozvoj těžby u Týnce. Zemědělskému obyvatelstvu důlní činnost přinášela různé škody na pozemkovém majetku, např. se jednalo o poškození v důsledku změn hladiny spodních vod, terénní propady (luk, polí...), přičemž odškodňovací a dohadovací řízení byla každoroční součástí agendy obecního úřadu. Příležitostně byly těžbou poškozeny i obecní stavby a veřejná zařízení. Částečně se obec mohla saturovat např. zvýšením obecních přírážek a tedy daňovými příjmy do svého rozpočtu, o jejich výši se však nejednou vedly i léta se vlekoucí správní a soudní spory.¹⁰

Sledujeme-li střety zemědělců a horníků, je třeba si uvědomit, že se současně jednalo o problém mentální, sociální (statusový) i národnostní. Zemědělci a horníci byli lidé z jiných světů, usedlí × kočovní za prací, lidé povrchu × lidé hlubin. Usedlíky byli většinou vnímáni jako vnější ohrožení jejich zaběhaného způsobu života, spjatého s přírodním cyklem. Přistěhování horníků a jejich rodin vedlo k podstatnému zvýšení počtu obyvatel, zatímco první moderní sčítání lidu roku 1869 v obci zjistilo ještě jen 154 obyvatel a o dvě desetiletí později (1890) 202, pak do roku 1910 stoupl počet obyvatel na 332 a absolutního vrcholu posléze dosáhl s těžební konjunkturou ve 20. letech 20. století (při sčítání lidu roku 1921 bylo spočteno 448 osob /roku 1930 při začínající hospodářské krizi potom pokles na 308/¹¹).

⁹ Odkázat zde lze na fond ZBAS, uložený v SOA Plzeň (pracoviště Klášter u Nepomuka). Při přípravě této pomůcky byl prověřen jeho tamější spis o fondu a bylo zjištěno, že celá řada položek se přímo vztahuje k problematice Týnce, vedle množství daňových záležitostí lze upozornit např. na stížnost občanů Týnce k Nejvyššímu správnímu soudu (inv. č. 127, kar 16), znalecký posudek o poddolování Týnce (b. d., inv. č. 373, kar 73), dolování pod Týncem – protokoly báňského úřadu, znalecké posudky, jednání s vlastníky, nivelace studní aj. (inv. č. 476, kar 91), dále i samostatná dokumentace k činnosti jednotlivých dolů, mezi nimi i Masarykova v Týnci.

¹⁰ K problematice se ve fondu (vedle záznamů ze schůzí obecní rady, zastupitelstva) vztahuje velké množství spisového materiálu, zvl. viz inv. č. 48–50, také 30–31, problematika však prolíná valnou většinou dochovaného materiálu; ostatně už sám fakt, že část spisů patří k vůbec nejstarším dochovaným z celé obecní registratury, ukazuje na význam a všestranné dopady těžby pro život obce.

¹¹ *Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005*. 1. díl. Praha : Český statistický úřad, 2006, s. 306–307, resp. *Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850–1970*. díl I/1. Praha : Federální statistický úřad, 1978, s. 388–389.

Zajímavé je, že počet domů takto výrazně nestoupal, mezi léty 1869 a 1910 stoupl sice na dvojnásobek (z 25 na 50), nicméně poté již fakticky nerostl a zůstával stabilní.¹²

Ke shora dotčeným faktorům je třeba připomenout s nimi související národnostní otázku. Chotěšovské panství bylo národnostně smíšené, původně převážně české, přičemž německý živel zde nabýval převahy postupně od třicetileté války.¹³ V moderní době byl poměr německého k českému obyvatelstvu přibližně 2:1 – až do zahájení masivní průmyslové těžby uhlí, která znamenala příliv českého obyvatelstva do tehdy převážně německého kraje. Jestliže tedy Kotyška (1895) v obci udává 23 českých a 179 německých obyvatel a úřední Seznam míst v Království českém (1913) 53 Čechů a 278 Němců, za 1. republiky se podíl českého živilu zvolna zvyšuje: při sčítání lidu 1921 tak bylo zjištěno 167 osob „československé“ národnosti a 277 německé (k tomu 4 „cizozemci“).¹⁴ (Tyto osoby byly usazeny přímo v obci, mnohé další pak bydlely dále v hornických koloniích.)

Výše uvedené faktory je zajímavé sledovat ve vývoji lokální samosprávy i po roce 1918, kdy již máme k dispozici větší množství archivního materiálu. Pro období do zániku habsburské monarchie se ve fondu zachovaly jen zlomky obecní registratury, vedle několika úředních knih různých agend¹⁵ jsou ze spisového materiálu zajímavé stavební protokoly a soubory materiálů, související se spory ohledně rozvíjející se těžby uhlí.

Roku 1919 byly vydány základní právní předpisy, vymezující postavení obcí v systému veřejné správy v novém státě – zákon o volbách do zastupitelstev obcí a rozsáhlá novela obecního zřízení.¹⁶ Novým širším obecním orgánem se nyní stalo obecní zastupitelstvo (OZ, dříve obecní výbor) a na místo obecního představenstva nově nastoupila obecní rada, volená opět ze středu OZ a sestávající ze starosty, jeho náměstka/ů a radních. Počet volených zastupitelů byl dán zákonem a odvíjel se od celkového počtu obyvatel ve správním obvodu dané obce, zjištěných při posledním úředním sčítání lidu.¹⁷ Vývoj počtu obyvatel obce byl zrekapitulován již výše a stačí tak doplnit, že pro obce s 201–500 obyvateli zákon (§ 9) předepisoval 12členné OZ. Počet členů rady byl stanoven na 1/3 počtu členů OZ, v případě Týnce tedy byla rada po celé meziválečné období čtyřčlenná. Volební období bylo čtyřleté, později (zákonem č. 122/1933 Sb., ze dne 12. 7. 1933, o změnách řádu volení v obcích) prodlouženo na 6 let.¹⁸

¹² Tamtéž. Počet domů: rok 1921: 55; 1930: 54, 1950: 56. Razantní pokles na dnešních 27 (2001) nastal až po roce 1960.

¹³ *Chotěšov a jeho dominanty*, s. 13, 28–29.

¹⁴ Václav KOTYŠKA. *Úplný místopisný slovník Království českého*. Praha : Bursík & Kohout, 1895, s. 1482; *Seznam míst v království českém*. Praha : Místodržitelství tiskárna, 1913, s. 594; *Statistický lexikon obcí v Čechách*. Praha : Státní úřad statistický, 1923, s. 302; *Chytilův místopis Československé republiky*. 3. vyd. Praha : Alois Chytil, 1930, s. 1276.

¹⁵ Matrika, kniha domovských listů, přihlašovací kniha čeledí, trestní a parcelní protokol (inv. č. 4–7; 11).

¹⁶ Zákon č. 75/1919 Sbírky zákonů a nařízení státu československého, ze dne 31. 1. 1919, volební řád v obcích, resp. č. 75/1919 Sb., ze dne 7. 2. 1919, novela obecního zřízení.

¹⁷ Srov. k tomu ust. § 9 zák. č. 75/1919 Sb., řádu volení v obcích.

¹⁸ Ze správního hlediska k vývoji obecní samosprávy v meziválečném období: J. JANÁK – Z. HLEDÍKOVÁ – J. DOBEŠ, *Dějiny správy v českých zemích*, kap. 19, s. 376–383; Z. MARTÍNEK, *Archiv obce...*, kap. 3.2, nově pak J. ČOPÍK, *Proměny a kontinuita české komunální politiky*, kap. 3.2 – Meziválečné Československo (1918–1939), zvl. s. 73–83.

Zastupitelstvo obce utvářelo jako své pomocné a kontrolní orgány různé (stálé či dočasné) komise. Ze zákona byly obligatorní dvě, a to letopisecká (jejím úkolem bylo vedení obecní pamětní knihy), a finanční, kontrolující obecní hospodaření. Vedení obecní pamětní knihy bylo obcím uloženo zákonem (č. 80/1920 Sb.), v případě Týnce bylo o pořízení pamětnice rozhodnuto OZ na jeho schůzi 2. 9. 1921 a jejím vedením byl pověřen učitel místní německé obecné školy v kooperaci s obecní „*historickou*“ komisí.¹⁹ Obecní finanční komise byla po celé meziválečné období velmi agilní, jak o tom svědčí mj. knižně dochované zápisy z jejích schůzí.²⁰ Z fakultativních komisí je zde třeba zmínit hospodářskou komisi (*Wirtschaftskommission*), která v této stále převážně zemědělsky orientované obci sehrávala důležitou úlohu – zastupitelstvo na ni delegovalo některé důležité kompetence, související např. s pachtí rozsáhlých obecních polností a dalších pozemků (např. louky, tráva pro dobytek), dražbami dříví z obecních lesů atp.; dále zmiňme stavební komisi, podílející se na pozoruhodném rozmachu a rozvoji obce ve 20.–30. letech 20. století (veřejné i řada soukromých staveb, těžařská zařízení; po jistou dobu její agendu vykonávala přímo obecní rada). Další komise pak byly buď dočasné, a/nebo se nám po nich nedochovalo mnoho materiálu k bližšímu poznání jejich činnosti (např. poválečná bytová komise či osvětlovací komise).²¹

Z kompetenčního hlediska lze shrnout, že zákon definoval postavení obecní rady jako sborového orgánu, usnášejícího se za předsednictví starosty (náměstka) o všech věcech, jež nebyly vyhrazeny OZ (některé z radních kompetencí mohlo svým rozhodnutím zastupitelstvo vztáhnout přímo na starostu obce). Působnost obecních orgánů přitom lze rozdělit na samostatnou (kdy byla obec vázána pouze legislativou) a přenesenou (delegovanou na ni státními orgány, s nimiž při jejím výkonu kooperovala). V praxi se přitom některé okruhy obou činností vzájemně prolínaly.

Sledujeme-li hlavní problémy, řešené obcí Týnec v meziválečném období, do popředí vystupují zejména otázky spojené se správou obecního majetku. Jak již bylo uvedeno, součástí obecního kmenového jmění byl dosti rozsáhlý pozemkový majetek (obecní pole, louky, lesy, aleje atd.) a správa a údržba tohoto majetku proto byla vysoce frekventovaná.²² Obec zaznamenala po stavební stránce v meziválečném období velký boom, jak z hlediska realizace veřejných staveb (od mostu a rekonstrukce ulic a silnic, přes stavbu kaple a hasičské zbrojnice po chudobinec), tak obytných i hospodářských

¹⁹ Zápis ze schůze OZ Týnec 2. 9. 1921, bod 9 (Zápisy ze schůzí..., inv. č. 1, ukn 1). Kronika obce byla vedena po celé meziválečné období, bohužel se však později (patrně v souvislosti s koncem války a vysídlením Němců) ztratila.

²⁰ Viz inv. č. 3/ukn 3, smíšená kniha zápisů ze schůzí obecní rady a komisí.

²¹ Srov. po jediném zápisu z jejich činnosti, zachyceném v knize zápisů ze schůzí obecní rady a komisí (inv. č. 3, ukn 3). Po komunálních volbách roku 1923 byly ustaveny komise finanční (6 členů), kompetence stavební komise přenesena přímo na obecní radu, hospodářská (6 členů) a konečně (čtyřčlenná) komise „*zur Verfassung der Geschworenenliste*“. (Tamtéž.)

²² Vedle rozhodnutí v zápisech ze schůzí obecních orgánů (inv. č. 1–3, ukn 1–3) zde lze upozornit na pozemnostní arch obecního majetku (inv. č. 24), výkazy o pachtování a prodeji obecního dříví (inv. č. 25–26), či náhrady škod po velké nepřízní počasí (inv. č. 51). Velmi zevrubné a rozmanité záznamy o pachtech leccého (od dřeva z obecního lesa i alejí, přes trávu, jetel, pastviny a louky až k lesní hrabance anebo ovoce z obecních alejí) přináší smíšená kniha obecní hospodářské evidence (inv. č. 53, ukn 12).

stavení jednotlivých občanů.²³ Důležitou akcí byla elektrifikace obce, provedená ve 20. letech a zprovozněná postupně v letech 1927–1929, k níž se dochovala dosti rozsáhlá dokumentace. Obec byla posléze jejím spolujednatelkou a provozovatelem a výtěžek z obchodování s energií byl ve 30. letech významnou příjmovou položkou obecního rozpočtu. Problematické bylo občas i nadále sladění zájmů obce a jejích občanů na straně jedné a expandující důlní těžby na straně druhé; lze ovšem říci, že během 1. republiky se vzájemný vztah pozvolna zlepšil a byl nalézán určitý vzájemný „modus vivendi“, což bezpochyby souviselo i s tím, že v obci se řada horníků a dalších na dolech zaměstnaných osob usazovala, získala volební právo a měla své reprezentanty i v obecních samosprávných orgánech.²⁴ Často se setkáváme se záležitostmi chudinskými (obecní chudobinec, náklady na léčbu, různé příspěvky ve stáří a nemoci, poručenská agenda) a věcmi týkajícími se domovského práva a příslušnosti.

Zmínit je zde třeba ještě národnostní otázku na většinově německém území. Vznik Československa nepřijala část místních Němců s velkými sympatiemi,²⁵ stejně jako obecný posun doleva.²⁶ Zajímavý je průběh a výsledek prvních komunálních voleb, konaných 15. 6. 1919, jimž předcházely ostré spory. Po jejich vyřešení tehdy kandidovaly v obci tři subjekty, a to německá sociální demokracie (získala z odevzdaných 163 platných hlasů 64 a obsadila v zastupitelstvu 5 mandátů), dále němečtí agrárníci (44 hlasů a 3 mandáty), a konečně „skupina českých voličů“ („die tschechische Wahlgruppe“) – ta získala 55 hlasů a 4 mandáty. Spory pokračovaly při následné volbě starosty, před kterou představitel české volební skupiny přednesl ohrazení, jímž odmítl složit přísahu věrnosti republice do rukou osoby, pověřené Okresní správou politickou ve Stříbře dohledem nad volebním procesem i ustavující schůzí obecních orgánů, jíž byl tamější řídicí učitel Gervasius Pergler, neboť dosud neměl být vyjasněn jeho vztah a loajalita k Československé republice. Zajímavé je, že k české skupině se připojili též němečtí agrárníci a ustavující schůze se tak nakonec pro neusnášeníšnost nekonala. Druhý pokus byl již úspěšnější, česká volební skupina si měla telefonicky vyžádat osobní přítomnost zástupce nadřízeného politického úřadu (byl jím sám okresní hejtman O. Kozlanský) a napodruhé se tak sliby věrnosti podařilo složit a rovněž zvolit obecní orgány. Rovněž zde překvapivě postupovala společně koalice Čechů a německých agrárníků – ta vyřadila postavené kandidáty sociálních demokratů na post

²³ Rozsáhlá je dochovaná stavební dokumentace, viz zejména inv. č. 35–37.

²⁴ Tak např. již záznam v kronice týnecké obecné školy o výsledcích prvních poválečných komunálních voleb udává u jednotlivých zastupitelů i jejich profesi (SOkA Plzeň-jih, fond Obecná škola (německá) Týnec, inv. č. 67, Pamětní kniha II, fol. 8) – setkáme se zde s horníkem či důlním inženýrem; na kandidátce „české volební skupiny“ v komunálních volbách roku 1938 pak najdeme hned 5 důlních zaměstnanců (2 důlní inženýry, 3 horníky; viz inv. č. 19, kar 1). Důlní inspektor, kandidující za SdP, byl posléze zvolen členem obecní rady (Zápisy ze schůzí obecních orgánů..., inv. č. 2, ukn 2, Protokol 6/38 – zasedání OZ dne 26. 6. 1938).

²⁵ Zajímavým pramenem je v tomto ohledu kronika místní německé obecní školy (SOkA Plzeň-jih, f. Obecná škola (německá) Týnec, inv. č. 67, Pamětní kniha II), zápisy o rozpadu monarchie a vytváření nových států, fol. 2–4.

²⁶ Takto např. ztroskotal návrh z prosince 1918 na doplnění starého obecního výboru o tři zástupce dělnictva, neboť se výborové nesešli v usnášeníškopném počtu (Zápisy ze schůzí..., inv. č. 1, ukn 1, 13. 12. 1918).

starosty i jeho náměstka a starostou zvolila nepreferovaného sociálního demokrata, zástupcem starosty zastupitele české strany a následně po jednom českém a agrárnickém radním...²⁷

Sledovat podrobněji vývoj vztahů v rámci obecních orgánů v česko-německé smíšené obci není snadné, protože záznamy o volbách se až na výjimku (1938) nedochovaly a do knih zápisů ze schůzí OZ nebyly ustavující schůze bohužel taktéž zapisovány.²⁸ Z vyskytujících se jmen lze říci, že složení zastupitelstva odpovídalo etnickému složení voličstva (asi 2:1), čeští zastupitelé byli přiměřeně zastoupeni v komisích, ve čtyřčlenné obecní radě byla česká minorita zastoupena zpravidla jedním členem, který býval současně místostarostou.

Zastavme se ještě u posledních předválečných voleb do obecní samosprávy, které proběhly 12. 6. 1938. Proti sobě stanuly již pouze dvě strany, a to Sudetoněmecká strana a (jako vždy) „česká volební skupina“. První zmíněné uskupení získalo 8 mandátů, české pak 4.²⁹ Starostou byl na ustavující schůzi nového OZ zvolen Johann Jaklin, velkostatkář, náměstkem zvolila česká volební skupina Emila Hamouze, dílovedoucího; do rady byli zvoleni další 2 kandidáti SdP.³⁰ Na následující, poslední předmnichovské, schůzi OZ byly zvoleny komise: finanční, osvětová, knihovnická, „*dějepisný výbor*“, komise pro mor dobytka a hospodářská komise.³¹

To již se ovšem nad existencí demokratického Československa začala stahovat mračna. Týnec se nalézal na území, odstoupeném po Mnichovské konferenci 1. říjmem 1938 nacistickému Německu.³² Na území nově vytvořené tzv. Sudetské župy začal rychle být zaváděn říšský model veřejné správy, což se nevyhnulo ani úrovni obecní (samo)správy. S platností od 10. 11. 1938 platil na župním území Německý obecní řád (z 30. 1. 1935, Deutsche Gemeindeordnung – DGO), představující oproti předchozímu demokratickému období zásadní zvrát v celkovém filozofickém pojetí i v praktické realizaci obecní správy. Stávající samosprávný sbor byl zrušen a na jeho místo nastoupily nové orgány. Samotný DGO byl postaven na praktické aplikaci ideje „vůdcovského principu“ (*Führerprinzip*) a obecní správa byla organizována přísně centralisticky. Ústřední postavou nového obecního uspořádání se stal vůdčí jednotlivec, pohybující se v říšskou legislativou vymezeném prostoru. Zůstal mu sice formálně

²⁷ Předchozí líčení vychází z popisu (a interpretace) obsáhlého záznamu ve školní pamětní knize (SOkA Plzeň-jih, f. Obecná škola německá Týnec, inv. č. 67, Pamětní kniha II, fol. 7–10), jehož autorem byl řídící učitel a obecní zastupitel za německou sociální demokracii a onen (z pohledu Čechů) neloajální občan G. Pergler.

²⁸ A nejen to, např. 30. 10. 1936 (Zápisy ze schůzí obecních orgánů, inv. č. 1, ukn 1) byl volen nový starosta a jeden nový radní (nový starosta byl radním do dne volby), ale zápis je z nejasných důvodů mřežováním přeškrtnut.

²⁹ Srov. volební lístek české strany, inv. č. 18, kar 1.

³⁰ Zápisy ze schůzí obecních orgánů, inv. č. 1, ukn 1, Protokol 6/38 z 26. 6. 1938.

³¹ Zápisy ze schůzí obecních orgánů, inv. č. 1, ukn 1, Protokol 7/38 z 24. 7. 1938.

³² Po roce 1850 náležela obec Týnec ze správního hlediska do obvodu Okresního hetmanství Stříbro a soudního okresu Stod, za 1. republiky rovněž pod Okresní úřad ve Stříbře (do soudního okresu a finančního obvodu Stod). Celý soudní okres Stod se stal součástí Německé říše (Jan EDL. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928–1948. *Paginae historiae*, 2006, roč. 14, s. 490; výběr z literatury k vývoji správy v tomto období viz pozn. č. 19 na s. 491). Obec během 2. světové války spadala do obvodu venkovského okresu (*Landratskreis*) se sídlem ve Stříbře.

titul starosta (v dochovaném materiálu *Bürgermeister*, ev. i již starší termín *Gemeindevorsteher*), ovšem povaha jeho úřadu se zásadně změnila.³³

Fakticky byly opuštěny principy obecní samosprávy, vyvíjející se od poloviny 19. století. Zastupitelský sbor, odrážející vůli elektorátu, byl zcela zrušen, rovněž starosta obce přestal být volený a změnil se ve shora jmenovaného úředníka, slučujícího ve svých rukách výkon samosprávné i nacistickým státem přenesené agendy. „K ruce“ přitom měl různé jednotlivce či poradní sbory, s nimiž v některých případech byl povinen (v ostatních nezávazně mohl) svá připravovaná rozhodnutí konzultovat: starosta měl k dispozici prvního a druhého přidělence (cosi jako zástupci starosty, s vymezenými oblastmi kompetence), kteří byli rovněž jmenováni. Všechny obce v župě byly povinně členy korporace *Deutscher Gemeindetag*, navazující na předválečný Svaz německých samosprávných korporací v ČSR.

Konkrétně v Týnci přivítala většina německého obyvatelstva „*osvobození Sudet z dvacetiletého otroctví*“ jako okamžik, kdy „sudetoněmecký lid“ mohl vyznat „*nejhlubší a nejsrdečnější dík svému Osvoboditeli Adolfu Hitlerovi*“.³⁴ Z hlediska vývoje praktické správy je ze zápisů obecních orgánů patrné, že po několikaměsíčním přechodném období, kdy byli správou obce dočasně pověřeni dosavadní radní zvolení za SdP v čele s pověřeným starostou (*der kommissarische Bürgermeister*) byly nové obecní orgány definitivně najmenovány v březnu a dubnu 1939 (aby v daném složení pracovaly až do konce 2. světové války).³⁵ Vedení obce tvořili Johann Jaklin jakožto starosta, dále 2 přidělenci (*Beigeordneten*), 5 obecních radů (*Gemeinderäten*) a pro součinnost ve finančních, resp. školských věcech 2 *Beiräte*.³⁶ Značný vliv i na obecní úrovni měla NSDAP, jejíž zástupce se (vedle pokladníka) pravidelně účastnil porad starosty s radními. Rovněž tehdy došlo k rozdělení kompetencí (*gesci*) mezi výše uvedené představitele obecní samosprávy.

„Obecní rada“ ovšem oproti předválečnému období nevytvářela sbor, nerozhodovala většinou. Uvedený jev se odráží i v jazykové stránce, když její schůze jsou nadepisovány jako „*Sitzung/Beratung mit den Hr. Gemeinderäten*“ apod., výsadní postavení a rozhodující slovo však měl vždy nakonec starosta. Dokumentovat to lze konečně i na tom, že se v zápisech postupně (od roku 1941) namísto výrazu *Gemeindeamt* objevuje výraz *Bürgermeisteramt*, přičemž stejný jev byl zjištěn (od roku 1943) i na podacích razítkách na dochovaném spisovém materiálu. Konečně i samotné protokoly o jednání starosty s přizvanými byly s postupem války rozděleny na část „*Ergebnis der Beratung*“ a návazné „*Entschließung*“

³³ Stručný souhrn Marie MACKOVÁ, K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, s. 235–236.

³⁴ Velmi zajímavým pramenem, dokumentujícím názorně vývoj nálad a mentalit (převážně ve školské oblasti) je při absenci obecní pamětní knihy již výše citovaný 2. díl Pamětní knihy německé obecní školy (SOKA Plzeň-jih, f. Obecná škola (německá) Týnec, inv. č. 67, ukn 67), záznamy ke školnímu roku 1938/1939.

³⁵ Srov. inv. č. 22, kar 1, pozvánky a opisy z jednání obecních orgánů, dále knihu Zápisů ze schůzí obecních orgánů..., inv. č. 2, ukn 2, zápisy číslo 3–5 z 22. 3., 6. 4. a 7. 5. 1939.

³⁶ Složení obecních orgánů bylo občanstvu oznámeno obecní vyhláškou č. 329/39 z 25. 3. 1939 (inv. č. 23, kar 1).

des Bürgermeisters“: Upozornit lze konečně i na fakt, že počet zápisů je minimální,³⁷ dosahuje pouze jednotek ročně, takže řada záležitostí byla vyřizována buď samotným starostou (přidělení), anebo neformálně bez zápisu. Agendě projednávané dotčeným sborem dominovaly hospodářské otázky (rozpočty obce), dále pachtování obecního zemědělského majetku a péče o něj, údržba veřejných prostranství (rekonstrukce ulic, rozšíření kanalizace apod.).³⁸

S postupujícími léty i na obec Týnec doléhal neúspěšně se pro Německo vyvíjející průběh války. Obyvatelstvo bylo povoláváno do wehrmachtu, a tak do dolů, ale i zemědělství, za něj nastupovali váleční zajatci na nucené práce.³⁹ S hrotícími se frontami a evakuací Němců z východních území byly i na Chotěšovsku pro tyto migranty vytvářeny dočasné tábory a střediska.⁴⁰ Definitivní konec nacistického panství pak přineslo obsazení Chotěšovska americkými vojsky, k čemuž došlo 6. května 1945. Na místo německých obecních orgánů nastoupil a obecní správu převzal nově (českým obyvatelstvem) utvářený místní národní výbor,⁴¹ ustavený v intencích vládního nařízení ze dne 5. 5. 1945, č. 4/1945 Sb. z. n., o volbě a pravomoci národních výborů.⁴²

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Fond AO Týnec (dále také AO Týnec) v dochované podobě zahrnuje archiválie z let 1857–1945 (1948), vzešlé z úřední činnosti Obecního úřadu v Týnci.

S ohledem na menší množství dochovaného archivního materiálu z období habsburské monarchie a jeho převážně knižní povahu nelze o tehdejších způsobu úřadování a ukládání písemností nic bližšího říci.⁴³ Na samotném dochovaném spisovém materiálu z tohoto období⁴⁴ se lze nepravidelně setkat s prezentačním razítkem „*Gemeindeamt Teinitz, am 19 Der Gemeindevorsteher*“, popř. s ručně psanými prezentaty, která neobsahují číslo jednací a pochopitelně ani jiné spisové/ukládací znaky.

³⁷ Počty záznamů o poradách starosty s poradním sborem „radních“ jsou v jednotlivých kalendářních letech následující: 1938/1; 1939/9; 1940/2; 1941/3; 1942/3; 1943/2; 1944/4 (poslední zápis vůbec je z 10. 12. 1944).

³⁸ Více nahlédnout do chodu válečného obecního úřadování tak dává spíše rozsáhleji zachovaný spisový materiál.

³⁹ Pro pohyby obyvatelstva (včetně poválečného vysídlení části německého obyvatelstva) je zajímavým pramenem obecní matrika (inv. č. 4, ukn 4); výkazy cizinců, nasazených na nucenou práci v zemědělství viz inv. č. 33, kar 3.

⁴⁰ Materiál k tomu je uložen ve fondu MNV Týnec, inv. č. 33, kar 2, *Verzeichnisse der Flüchtlinge* (původní válečná manipulace).

⁴¹ Srov. SOKA Plzeň-jih, fond MNV Týnec (/1940/ 1945–1960). Přesné datum ustavení MNV Týnec se nepodařilo zjistit, je sice dochována kniha zápisů ze zasedání pléna, rady, komisí MNV již od roku 1945, ale zápisy v ní jsou vedeny až od 28. 7. 1945, přičemž podotknutí si zasluhuje, že celkem čtyři listy, předcházející uvedenému záznamu, byly z knihy neznámo kdy vytrženy.

⁴² Citované nařízení stanovilo, že dnem ustavení MNV zaniká v obci dosavadní obecní zastupitelstvo (§ 2 odst. 4), obecní úřad se pak stává úřadem MNV a provádí jeho rozhodnutí a opatření (§ 2 odst. 5). MNV (ev. jeho úřadu) pak náležely kompetence, vykonávané doposud obecním zastupitelstvem, radou a starostou (§ 2 odst. 3). Nařízení vycházelo ze zmocnění (v článku 3) prezidentského ústavního dekretu ze dne 4. 12. 1944, č. 18/1944 Úředního věstníku československého, o národních výborech a Prozatímním národním shromáždění.

⁴³ Malým dílem do tohoto období zasahuje kniha zápisů ze schůzí obecního představenstva (inv. č. 1), z knih dále kontinuálně vedená matrika a kniha domovských listů (inv. č. 4–5), přihlašovací kniha čeledí (inv. č. 6), trestní protokol (inv. č. 7), daňová kniha (inv. č. 10) a parcelní protokol (inv. č. 11). Spisovenské pomůcky však nejsou dochovány a spisový materiál je dochován převážně až pro období 1. republiky a 2. světové války.

⁴⁴ Obsažen v inv. číslech 16 (domovské právo a příslušnost), 35–37 (těžební zařízení, stavební záležitosti obecní i jednotlivých občanů), 41 (sociální a zdravotní péče), 45 (trestní záležitosti), 49–50 (těžba uhlí).

Pro období 1. republiky máme již dochováno větší množství jak vlastního spisového materiálu, tak podací protokoly, třebaže v neúplné řadě (1919–1920, 1929–1942).⁴⁵ Na základě analýzy záznamů v podacích protokolech a samotného spisového materiálu lze říci, že výkon spisové služby u obecního úřadu oproti předchozímu období doznal určitého zlepšení; souviselo to patrně i s tím, že evidenční agendu vedl od roku 1919 až do konce 2. světové války stabilně jeden zaměstnanec, strážník a zapisovatel Wenzel Mach; jeho rukou jsou psána ve 20. letech občas se objevující ruční prezentata (došlo dne + č. j.), vyplňovány rubriky podacího protokolu, ale rovněž zapisovány protokoly o schůzích obecních kolektivních orgánů aj.

Obec se nalézala na území Československé republiky, a tak oproti předválečnému období se obecní „kulaté“ razítko změnilo na dvojjazyčné, česko-německé („*Obecní úřad Týnec – okr. Stržbro/Gemeindeamt Teinitz, Bez. Mies*“), ovšem podací razítko zůstalo i nadále jednojazyčné, pouze německé. Razítko obsahuje rubriky označující původce, denní datum a přidělené číslo jednací („*Gemeindeamt Teinitz, Eing. am, Zahl*“). Během první republiky byl veden podací deník, společný pro přijatou i odeslanou korespondenci a jeho rubriky byly řádně vyplňovány; namátkovou kontrolou údajů obsažených v něm a na různých částech spisového materiálu bylo ověřeno, že údaje vzájemně korespondují. Podací protokoly lze dobře použít pro seznámení se s celkovým rozsahem a strukturou obecního úřadování, navíc (při rozsáhlých ztrátách obecní registratury) umožňují získat alespoň stručnou informaci o způsobu vyřízení té které věci.

Zásadní je ovšem i při výše popsaných pozitivních zjištěních poznatek, že ani v meziválečném období ObÚ Týnec obíhajícím dokumentům nepřiděloval žádné spisové/ukládací znaky: rubrika v podacím protokolu (pro léta 1929–1940) vyhrazená k tomuto účelu zeje prázdnotou, rovněž pak prezentační razítko tuto rubriku vůbec neobsahuje. Dále byla rozbořem vlastního spisového materiálu (a porovnáním s evidencí v podacích protokolech) zjištěna problematická skutečnost, že ne všechny úřadem přijaté písemnosti procházely evidencí v registraturní pomůcce.⁴⁶ Jindy byly dokumenty sice označeny podacím razítkem, ovšem kolonka „Zahl“ byla pouze proškrtnuta.⁴⁷

Lze zde tedy shrnout, že obecní úřadování i za 1. republiky (přes určité zlepšení) vykazovalo z hlediska vedení spisové služby poměrně zásadní nedostatky (nevidování a nepřidělování čísel jednacích skutečně všem dokumentům, které evidenci měly podléhat), zejména pak je třeba zdůraznit, že původce nepracoval se žádnými spisovými a ukládacími znaky a neexistoval tak u něj systém spisové služby a promyšleného ukládání obecních písemností. Způsob evidence a ukládání písemností byl ovládaný převážně praktickými potřebami prostých představitelů malé zemědělsky orientované vsi, kteří

⁴⁵ Inventární seznam, inv. č. 12–13.

⁴⁶ Zjištěno např. v části úřední korespondence adresované ObÚ Týnec, inv. č. 50, soudní spory a právní záležitosti související s těžbou uhlí: na dopisech někdy není prezentační razítko a ani v podacím protokole nejsou podchyceny.

⁴⁷ Zjištěno např. v inv. č. 48–49, těžební činnost, rozhodnutí revírních úřadů o těžbě uhlí. Při absenci podacího deníku pro dané období nebylo možné skutečný stav věci dále ověřit.

neměli mnoho sympatií pro byrokratické úřadování, negativním jevem také byla fakticky absentující státní kontrola spisové služby v tomto období. Je pravděpodobné, že v příruční spisovně byly ukládány zvláště knihy a spisový materiál podle věcných skupin.

Zásadní zlom ve způsobu obecního úřadování pak nastal od října 1938, kdy byla obec součástí československého území, odstoupeného na základě rozhodnutí Mnichovské konference nacistickému Německu. Již s platností od 10. 11. 1938 bylo pro všechny obce utvářené Říšské župy Sudety jednotně zavedeno německé obecní zřízení (DGO), a zásadní změny dopadly i do způsobu výkonu spisové služby. Pro městské a obecní samosprávy byl (s odvoláním na německé obecní zřízení) povinně a jednotně zaveden jednotný spisový řád *Registatur der (Stadt)Gemeindeverwaltung*, vypracovaný Theodorem Portelem.⁴⁸ Uvedený spisový plán vychází ze systému desetinného třídění bez přidání dalšího alfabetského znaku a nepočítal s existencí podacích protokolů ani jiných pomocných kancelářských knih (tzv. „*tagebuchlose Stebregistratur*“). Systém členil dokumenty do celkem 10 základních skupin podle věcné povahy agendy a dále na různý počet podskupin a níže podle přidaného dalšího číselného znaku a eventuálního lomení.⁴⁹ Pro snazší spisovenskou manipulaci byly k systému vydány i jednotné předtištěné spisové desky (obaly) k ukládání písemností rozdělených do příslušných věcných skupin. Systém nepočítal s prováděním skartací a uvnitř jednotlivých věcných skupin předpokládal vytváření prosté chronologické řady.⁵⁰

V místních poměrech (nejen) malé vsi byl uvedený systém různě modifikován, přičemž záleželo na rozhodnutí úředníka, k jakému řešení se přikloní. Pro konkrétní poměry Týnce tak lze upozornit, že byly i nadále vedeny podací deníky (ač je Porteleho systém nepředpokládal); dochovány jsou sice pouze do roku 1942, nicméně ze spisového materiálu (otisků podacích razítek) je zřejmé, že č. j. byla přidělována prakticky až do konce 2. světové války. Systém tedy byl sice zaveden, ale v praxi různě modifikován, zjednodušen, takže některé dokumenty v dochované původní manipulaci nejsou zařazeny na místě, kam by podle Porteleho schématu věcně náležely,⁵¹ není rovněž někdy dodržováno jejich průběžné chronologické řazení (přehozené i celé roky) apod. Stručně shrnuto, potýkal-li se ObÚ Týnec s úřadováním za demokratické republiky, špatně se sžíval i s centralizovaně zavedeným desetinným třídícím schématem, které bylo užíváno až do konce 2. světové války.

⁴⁸ Výtisk jeho *Akten-Plan für die Gemeindeverwaltung des Sudetengaus* (Stuttgart 1939) se dochoval v pořádaném fondu, je zařazen vedle registraturních pomůcek (inv. č. 15).

⁴⁹ K problematice viz stat' Marie MACKOVÉ, K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, s. 235–240, přehled zmíněných základních skupin na s. 237–238.

⁵⁰ Obecně k charakteristice tohoto desetinného systému rovněž Jaroslav MACEK – Jan BRZOBOHATÝ, Spisová manipulace nacistické okupační správy – zásady a vývoj. *Sborník archivních prací*, 1965, roč. 15, č. 1, s. 231–234.

⁵¹ Tak např. v neporušeně zachované původní válečné manipulaci (pořadači), týkající se převážně poručenských věcí a chudinství, byly založeny i měnové záležitosti (nařízení o oběhu říšské marky na sudetoněmeckých územích), ačkoliv ty by dle Porteleho schématu měly být založeny ve zcela jiné skupině (s kódem 707/1, nikoli jako je tomu zde ve skupině 0-04-048 (048/1-048/11 – viz Porteleho příručka, inv. č. 15).

Je jisté, že u původce byly prováděny skartace pro něj provozně nadále nedůležitých dokumentů a před převzetím písemností do archivní sítě došlo nepochybně i k dalším ztrátám (zmizela např. obecní pamětní kniha).⁵² Kromě již zmíněného pragmatismu představitelů obecní samosprávy je nutno zohlednit zejména neurovnanou situaci koncem války a po ní, tedy zvláště vysídlení většiny původního německého obyvatelstva a postupné ustavování české správy obce.

Nejasnosti panují ohledně existence sídla obecního úřadu, potažmo místa původního ukládání dokumentů u původce. Zrušená archivní pomůcka k fondu AO Týnec k tomu uvádí: „*Písemnosti, vzniklé z úřední činnosti samosprávných orgánů (zvl. ovšem starosty) obce Týnec byly ukládány na „obecním úřadě“, to je prakticky v bytě starosty. Při změně osoby starosty byly předávány novému představenstvu obce zpravidla jen ty nejdůležitější dokumenty; bereme-li v úvahu i okolnost, že většine starostů chyběly znalosti spisové manipulace i smysl pro historickou cenu obecních písemností, nelze se diviti, že se zejména z doby starší dochovaly pouze nepatrné zlomky obecní registratury.*“⁵³ Uvedený závěr však není konkrétně podložen a ani ze zpracovaného materiálu nevyplývá. Obec nebyla chudá ani málo lidnatá a mít stabilní sídlo obecního úřadu pro ni muselo být i prestižní záležitostí, přinejmenším od sklonku 19. století. Zápisy ze schůzí obecních orgánů běžně pracují s obraty typu „*beim Gemeindeamte*“, při schvalování obecních rozpočtů se objevují výdajové položky např. za otop pro „*kancelár*“, nájemné a úklid úředních prostor,⁵⁴ podobně jako v samotných hlavních knihách; obdobně roku 1923 schválilo OZ na návrh starosty nákup jedné malé a jedné velké stolní lampy „*pro obecní kancelár*“.⁵⁵ Literatura udává, že obecní úřad měl mít své sídlo před rokem 1891/1892, kdy byla v Týnci zřízena jednotřídní škola, umístěná „*nejprve v budově obecního úřadu*“,⁵⁶ od roku 1912 pak v nově postavené účelové školní budově. Otázku sídla ObÚ Týnec a místa původního uložení písemností se nepodařilo s jistotou z pořádaného materiálu (a ani z navazujícího fondu MNV Týnec /(1940) 1945–1960/), resp. spisu o fondu, určit.

Pokud jde o předání souboru dokumentů a písemností ObÚ Týnec do archivu, zdejší spis o fondu je k dané problematice poměrně chudý a lze se tak v zásadě opřít pouze o původní zrušené evidenční karty JAF, předané do SOkA Plzeň-jih po správní reorganizaci roku 1960. Do tehdejšího Okresního archivu Stod (depozitář Staňkov) byly blíže neurčené archiválie fondu předány roku 1953 (bez bližšího data, neuvedeno číslo v tamní knize přírůstků). Evidenční karta byla prvně vypsána 15. 3. 1958 (tedy až po pěti letech), vykážány byly 3 knihy (1912–1945), 2 pořadače (1938–1940) a 2 podací protokoly

⁵² O vedení pamětní knihy během 2. světové války viz např. zmínky v hlavní knize roku 1938 (inv. č. 54/ukn 13), hlavní knize pro 1. čtvrtletí 1939 (inv. č. 55, ukn 1939), hlavní knize pro správní rok 1939–1940 (inv. č. 56, ukn 15), hlavní knize pro správní rok 1940–1941 (inv. č. 57, ukn 16), kapitola XI, oddíl 8 – řídicímu učitelu byla za vedení obecní kroniky vyplácena každoročně odměna (200 Kč, resp. 24 RM).

⁵³ SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích, zrušený inventář k fondu Obecní úřad Týnec (1857–1945), zpracovali JUDr. Václav Skala a Jindra Bočanová, 1971, s. 3.

⁵⁴ Takto např. v zápise ze schůze OZ ze dne 9. 8. 1919, bod 2 (Zápisy ze schůzí..., inv. č. 1, ukn 1).

⁵⁵ Zápisy ze schůzí obecního výboru a zastupitelstva (inv. č. 1, ukn 1), zasedání OZ 14. 10. 1923, bod 12.

⁵⁶ *Chotěšov a jeho dominanty*, cit. s. 84. Tzv. „stará škola“ stála v obci na jejím jižním okraji, srov. mapku v práci F. Volka *Kirchsprenzel und Kloster Chotieschau*, s. 289; týž autor rovněž v kapitole o školství poznamenává, že týnecká škola „*war zuerst einklassig und befand sich im Gebäude des Gemeindeamtes*“ (s. 205). V mapce ovšem sídlo obecního úřadu není vyznačeno.

(1919–1942), celkový časový rozsah fondu tedy 1912–1945.⁵⁷ Dále je v kartě ohledně přírůstků poznamenán již pouze jeden, rovněž nejasný záznam „v r. 1975 – 2 knihy 18/6. z MNV Chotěšov“.⁵⁸

Dokumenty byly převzaty od právního nástupce ObÚ Týnec, MNV v Týnci. Evidence o předáních je ovšem zjevně mezerovitá, na samotné kartě JAF jsou pak až další záznamy z let 1971 (pořádání fondu v SOkA Plzeň-jih) a 1977, kdy se již náhle objevuje fond v nynějším rozsahu (při inventarizaci v 70. letech 20. století bylo vykázáno 15 knih, 6 kartonů, 3 podací protokoly).

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Základním problémovým okruhem, ke kterému je třeba se v rámci této kapitoly zevrubně vyjádřit, je zejména objasnění volby pořádacího schématu, použitého při inventarizaci archivního fondu, a jeho nezbytných modifikací. Při úvaze o nevhodnějším způsobu strukturování inventárního seznamu bylo třeba přihlídnout k neexistenci registraturního systému ve starším období (do roku 1938), dále k zásadně odlišnému desetinnému registraturnímu systému, užívanému v Sudetské župě za 2. světové války a rovněž ke skutečnosti, že prováděná inventarizace je již celkem 4. v pořadí, přičemž se bylo třeba, nakořik to bylo možné, vyrovnat se zcela nevhodným přemanipulováním spisového materiálu v minulosti.

Základní obecnou zásadu obnovení původního registraturního systému nebylo možno pro období do roku 1938 použít, neboť, jak výše vyloženo, původce žádný zjiřitelný systém nevyužíval. Pro tento případ je pak k dispozici metodický pokyn archivní správy MV ČR, obsahující zásady pro pořádání archivu obcí a vzorové pořádací schéma (příloha č. 1); doplňkem (příloha č. 2 metodiky) je pak studie Zdeňka Martínka *Archiv obce*.⁵⁹ Problémem uvedené metodiky ovšem je, že fakticky ponechává stranou otázku pořádání registratur obcí, ležících na území začleněném za války do Říšské župy Sudety, používajících v našich podmínkách neobvyklý a zásadně odlišný desetinný registraturní systém. Metodika v této souvislosti (stejně jako stat' Z. Martínka) toliko odkazuje („nutno přihlídnout“)⁶⁰ ke studii Marie Mackové (resp. pro Hlučínsko Marie Medkové).⁶¹ Tyto studie jsou zajímavé a přínosné, neřeší ovšem blíže otázku pořádacích schémat obecních fondů.

Celou situaci a rozmyšlení o nevhodnějším pořádacím schématu komplikovaly rovněž již výše zmíněné nepodařené tři inventarizační zásahy do fondu, které proběhly v době jeho uložení v archivech

⁵⁷ Evidenční karta JAF fondu ObÚ Týnec, předaná do SOkA Plzeň jih spolu s fondem, je uložena ve spise o fondu.

⁵⁸ Zde patrně půjde o dvě úřední knihy, zařazené do fondu vyčleněním z pořádaného fondu MNV Chotěšov a dopsané do inventáře fondu ObÚ Týnec (z roku 1971) dodatečně rukou, jako inv. č. 15a a 15b, nyní inv. č. 4 a 11 (ukn 4 a ukn 11), matrika příslušníků obce a parcelní protokol.

⁵⁹ Metodický návod na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce, č. j. AS/1-284/00, ze dne 31. 1. 2000, dostupné též na www.mvcr.cz.

⁶⁰ Citovaný metodický návod, bod 8.

⁶¹ Marie MEDKOVÁ, K historicko-správnímu vývoji a obecní samosprávě hlučínských obcí opavského okresu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, s. 225–234, resp. M. MACKOVÁ, K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, s. 235–240.

a které se na fondu (bohužel částečně i nevratně) podepsaly. O předchozích inventarizačních pracích (a s nimi spojených skartacích) se navíc nedochovaly prakticky žádné informace. Z evidenční karty JAF toliko vyplývá, že roku 1954 provedl jakousi vnitřní skartaci (neznámého rozsahu) archivář OA Stod E. Kubla, který následně roku 1956 „*fond uspořádal*“. K dalšímu pořádání fondu posléze došlo vzápětí po předání materiálu do SOkA Plzeň-jih; v kartě je v této souvislosti bez dalšího uvedena poznámka „*zhruba [sic!] uspořádal v r. 1961 s. Nejdřl*“, aniž by byly ve spise o fondu k uvedenému aktu dochovány jakékoli záznamy a aniž by bylo objasněno, proč se již zpracovaný fond opětovně reinventarizoval, navíc „*zhruba*“. Ke třetímu pořádání přistoupil tehdejší ředitel SOkA Plzeň-jih JUDr. Václav Skala se svojí spolupracovnicí Jindrou Bočanovou v roce 1971.⁶²

Ani poslední inventář (jako jediný zachovaný) však není vyhovující. Úvod je příliš stručný, obsahuje nepřesné informace a zejména vlastní inventární seznam byl opět uspořádán pouze „*zhruba*“, což se ukázalo při provedení detailní generální inventury (GI) 2012–2013 (2014). Při té bylo mj. zjištěno, že celkem 3 vykazované úřední knihy jsou ve skutečnosti spisy, dále, že obsah jednotlivých inventárních položek je zavádějící a často se zcela rozchází s jejich reálným obsahem, takže situace budí dojem, že inventarizace byla prováděna bez hlubší a systematictější práce s inventarizovaným materiálem, čemuž nasvědčuje i často chybné uvádění časového rozsahu jednotlivých inventárních položek. Chybně byl ostatně určen i časový rozsah celého fondu. Z nejasných důvodů byl rovněž vykázan fyzický rozsah fondu „*po vyskartování*“ (sic!) 2 bm, ačkoliv jeho reálný rozsah byl přibližně poloviční. Vady inventáře byly natolik závažné i četné, že nezbylo než jej v rámci GI 2012–2013 (2014) zneplatnit a přistoupit posléze k reinventarizaci.

Důležité je zde zmínit skutečnost, že po ztrátách dokumentů skartacemi u původce a v nepřehledném víru událostí v závěru 2. světové války, dále nedokumentovanými skartacemi při opakovaném pořádání fondu v archivu, do něj velmi negativně a nevratně zasáhl i fakt, že v minulosti byla v řadě případů narušena původní válečná manipulace. Jak již bylo uvedeno výše ve II. kapitole, pro praktickou práci obecní kanceláře a ukládání písemností byly k Porteleho desetinnému schématu distribuovány speciální, částečně předtiskuté, vazače na spisy, do kterých byly následně příslušné spisy dle věcných skupin vevázány. Uvědomit si je třeba též skutečnost, že na samotné písemnosti nebyly příslušné desetinné znaky poznamenávány (podací razítka s čísly jednacími nám v daném případě též nemohou pomoci, když na používané registraturní schéma také neodkazují), takže při jejich vyvázání z vazačů a přemanipulování již nelze původní schéma nijak obnovit – a právě k tomu v minulosti částečně došlo. Část spisového materiálu byla rozešita z původních originálních vazačů a jinak rozčleněna (uvedené lze snadno poznat podle dvou otvorů děrovačky po straně příslušných listů papíru); volné obaly byly poté použity jako spisový obal na jiné, obsahově nesouvisející

⁶² SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích, inventář fondu Obecní úřad Týnec (1857–1945), JUDr. Václav Skala a Jindra Bočanová, Blovice 1971.

spisy,⁶³ část patrně zcela vyhozena. Některé části druhoválečné spisové manipulace se však dochovaly bez těchto rušivých zásahů v původní podobě, tedy všité do původních spisových obalů.

S ohledem na všechny zmíněné okolnosti, po důkladném zvážení kladů i záporů možných pořádacích schémat a po posouzení konceptu této archivní pomůcky v Komisi pro metodiku zpracování archiválií (KAP) SOA Plzeň bylo pro pořádání jako základní zvoleno vzorové umělé pořádací schéma, obsažené v příloze 1 citované metodiky OASSS MV ČR pro pořádání fondů typu „archiv obce“. Částečně jej bylo nutno doplnit, resp. rozšířit, neboť schéma např. nepočítá s průmyslovou činností na území obce, přičemž, jak víme, obec Týnec byla masivně poddolována a značně ambivalentní vztahy s těžaři se velmi často promítaly do jednání obecních orgánů a tedy i do obecní registratury.⁶⁴ Úřední knihy byly uspořádány dle vzorového schématu (I). V rámci spisového materiálu (II) tvoří specifickou skupinu registraturní pomůcky (podací protokoly – oddíl II A/) a na toto místo byl rovněž zařazen tisk – Porteleho plán spisové manipulace, podle kterého úřad pracoval v době 2. světové války.

Důkladné zvážení si vyžádalo především pořádání vlastního spisového materiálu (II B/). Byly v něm identifikovány v zásadě tři typové skupiny: (1) spisy z období 2. pol. 19. století až konce první republiky; (2) zachovaná původní válečná spisová manipulace dle Porteleho schématu (tzn. spisy svázané v původních spisových deskách); (3) válečný spisový materiál (neznámo kdy v minulosti) rozešitý ze zmíněných obalů a pře-manipulovaný, dále i válečné spisy, které původce do spisovenských desek sám patrně ani neumístil (tyto spisy nejsou perforovány).

Spisový materiál do roku 1938 byl (s ohledem na neexistující manipulaci původce) rozčleněn do věcných skupin a v jejich rámci chronologicky. Pokud jde o druhoválečný materiál, základní uplatněnou zásadou bylo nenarušování původní spisové manipulaci, byla-li zachována; v inventárním seznamu je tato skutečnost signalizována slovy „původní válečná manipulace“⁶⁵ u jednotlivých inventárních položek. Pokud již bylo válečné desetinné schéma v minulosti narušeno, event. aktový materiál nebyl do desek samotným původcem vůbec kdy založen a dochoval se v rozsypu, nezbylo než takové spisy opět rozčlenit do skupin podle agend. Jak dochovaná původní válečná manipulace, tak i „rozsyповé“ spisy byly následně rozřazeny podle Martínkova vzorového schématu.⁶⁶ U některých inventárních

⁶³ Část této nekvalifikované pře-manipulace provedl již MNV Týnec před předáním dokumentů do archivu, na ukázkou srov. inv. č. 47, kde si na válečnou „košilku“ MNV dopsal „Živnostenský referát“ a „Národní správci“, do samotné složky pak zařadil k válečným i předválečné živnostenské spisy. (Bylo ponecháno v takto dochované podobě.) Rovněž ve fondu MNV Týnec se vyskytuje vícero Porteleho válečných spisových vazáčů – místní národní výbor někdy pokračoval (zhruba) v téže zakládání agendě, jindy obal použil na jinou, s původním spisovým určením zcela nesouvisející.

⁶⁴ Záležitosti (spisy) týkající se těžby byly zařazeny do vzorového pořádacího schématu do skupiny 5.5 (Zemědělství, lesnictví rybolov – schéma bylo doplněno o průmysl).

⁶⁵ Srov. inv. č. 28 (elektrické podnikání), 31 (finanční správa a daňové záležitosti), 41 (sociální a zdravotnické záležitosti), 42–43 (zimní válečná pomoc, vojenské záležitosti), 46 (poručenská agenda a chudinství), 47 (živnostenské záležitosti).

⁶⁶ Na tomto místě upozorňuji, že Porteleho spisové schéma se od metodiky OASSS pochopitelně částečně odlišuje, k tomu přistupuje i jeho nedůsledná aplikace samotným původcem. Při uplatnění výše uvedené zásady nenarušování dochované

položek se pak vyskytují jak spisy do roku 1938, zmíněné dochované původní válečné manipulace i „roztříděný rozsyp“; platí přitom, že byly zásadně zachovány původní obaly Porteleho systému, pouze z nich byly odstraněny kovové spony a součásti a v pořadačích vevázané spisy byly nově svázány provázkem, ev. staženy papírovou páskou. Předválečný (popř. válečný „rozsypový“) materiál téže agendy je uložen pod jedním inventárním číslem, ale v rámci něj fyzicky oddělen od spisů původní válečné manipulace.

Předposlední skupinou (III) je pak účetní materiál, rozdělený na úřední knihy a spisy. Na tomto místě je třeba uvést, že při pořádání byla řešena rovněž otázka hranice mezi aktovým materiálem a úřední knihou. Jako východisko byla zvolena kritéria, použitá při GI 2012–2013 a vtělená do nových Základních pravidel.⁶⁷ Jejich užitím tak byly ve stávajícím spisovém materiálu identifikovány další knihy (oproti poslední inventarizaci roku 1971): jde o knihy pod inv. č. 55–66, ukn 14–25. Počet vykázaných evidenčních jednotek „ukn“ tak stoupl na 25. Dále fond aktuálně obsahuje 3 ppr a 1 tisk, spisový materiál byl přemanipulován do 5 kartonů.⁶⁸

Do poslední skupiny (IV) byl zařazen jeden samostatně (bez spisu) dochovaný stavební plán. Celkový počet hlavních evidenčních jednotek je tak nyní 35.

Dále je třeba se v této kapitole úvodu vyjádřit k problematice posterior v inventarizovaném fondu – jedná se o celkem 5 úředních knih, časově zasahujících do období existence MNV Týnec a zčásti jím vedených.⁶⁹ Metodiky se v daném případě rozcházejí, zatímco interní metodika platná v SOA Plzeň, podle níž byla inventarizace provedena (2010, dodatek 2014), doporučuje takové knihy zařadit „obvykle do archivního fondu, u jehož původce bylo vedení knihy ukončeno“;⁷⁰ oproti tomu metodika archivní správy pro inventarizaci fondů „archiv obce“ ponechává fondové zařazení takových knih na úvaze zpracovatele fondu s tím, že je pouze nutno odkazově propojit fondy archivu obce a místního národního výboru; Zdeněk Martínek pak ve své studii doporučuje zařadit takové úřední knihy podle

původní válečné manipulace se tak v některých případech lze setkat v dané skupině s překvapivými dokumenty, tak např. v inv. č. 46, kar 5, poručenská agenda a chudinství, nalezneme i pokyny týkající se zavádění říšské měny v Sudetské župě.

⁶⁷ Michal WANNER a kol. *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. Praha : Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR, 2013, s. 24–25.

⁶⁸ Původně byl fond uložen v 7 kartonech, přičemž kar 7 představoval „výtěžek“ z provedení GI 2012–2013 v tomto fondu – byly do něj umístěny materiály, původně porůznu volně vložené v úředních knihách (jejich podrobný soupis je uložen ve spise o fondu). Tento materiál byl při pořádání rozdělen do věcných skupin (v jejich rámci pak chronologicky) a zařazen/přirazen dle agendy na příslušné místo v inventárním seznamu.

⁶⁹ Jedná se o matriku příslušníků obce (inv. č. 4, ukn 4), přihlašovací knihu čeledí (inv. č. 6, ukn 6), ohlašovací knihu o pobytu vojska (inv. č. 9, ukn 9) a konečně o smíšenou knihu obecní hospodářské evidence (inv. č. 53, ukn 12).

⁷⁰ Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 12. 3. 2010, č. j. SOAP/006-0767/2010, část A.01.02, Úřední knihy a rukopisy; dále viz též Dodatek k metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 15. 7. 2014, č. j. SOAP/006-1300/2014.

„časového a věcného poměru obou částí“.⁷¹ Všech pět „mezních“ případů úředních knih bylo ponecháno ve fondu AO Týnec, protože rozsahově jednoznačně převažuje agenda vedená obecním úřadem.⁷²

Vzhledem k výše popsanému způsobu úřadování obecní samosprávy, ztrátám a skartacím dokumentů a písemností je třeba fond pokládat pro předválečné období za torzovitý, pro léta 1918–1945 pak za mezerovitý.

Při pořádání a inventarizaci nebylo provedeno vyřazení archiválií z důvodu přehodnocení významu (tzv. vnitřní skartace). Vyřazeny byly pouze různé *drubotné* spisové desky a obaly. Do fondu MNV Týnec byly vyčleněny ze spisového materiálu jednotliviny, časově nenáležící do pořádaného fondu AO Týnec (úbytek -0,01bm, jejich soupis je založen ve spise o fondu). Metráž archivního fondu se (přes vyčlenění spisového materiálu do fondu MNV Týnec) oproti stavu zjištěnému při generální inventuře nezměnila a je i nadále 0,97 bm, což je dáno nově provedenou adjustací archivního fondu.

V době uložení archiválií v archivu v nich nebyly prováděny žádné restaurátorské ani konzervátorské zásahy. Fyzický stav archiválií odpovídá horší úrovni péče u původce, spisový materiál je částečně poškozen prachem, ojediněle rží, vodou a plísněmi. U některých knih je různou měrou poškozena knižní vazba.⁷³ Při pořádání byly knihy zabaleny do balicího papíru, ze spisového materiálu odstraněny různé rezivějící kovové součástky (kancelářské spony apod.).

Konečně je zde třeba upozornit na archiválie (knihy) s několika druhy agend. Kniha inv. č. 2 obsahuje nejprve zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva (do roku 1938), na něž navazují válečné zápisy o poradách starosty s jeho poradním sborem (1938–1944). Smíšená je kniha inv. č. 3, zahrnující vedle zápisů o schůzích obecní rady i zápisy ze schůzí různých obecních komisí a dokonce záznamy o složení přísahy věrnosti Říši z roku 1944. Specifikem jsou rovněž rejstříky k některým zápisům z jednání OZ, pro léta 1919–1922 je rejstřík součástí přímo knihy samotné (inv. č. 1), zatímco rejstřík k zápisům ze schůzí uvedeného orgánu pro léta 1926–1938 byl zjištěn překvapivě v trestním protokolu (inv. č. 7). Zvláštním případem je smíšená kniha hospodářské evidence, zahrnující řadu agend, vedle běžných pokladních záznamů⁷⁴ (příjmových/výdajových) i výkazy příjmů z pronájmů obecního movitého majetku („ojehlený válec“), dále celou škálu příjmů z pachtů (od trávy a luk přes dřevo

⁷¹ Metodický návod na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce, č. j. AS/1-284/00, ze dne 31. 1. 2000, dostupné též na www.mvcr.cz, bod 3; Zdeněk MARTÍNEK, Archiv obce : příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, zvláštní příloha, též viz příloha č. 2 citované metodiky.

⁷² Markantní zvláště v případě ohlašovací knihy o pobytu vojska (inv. č. 9, ukn 9), kdy se aktivita MNV ve vedení této úřední knihy omezuje na pouhé tři záznamy z léta 1945, a daňové knihy (inv. č. 10, ukn 10), obsahující jediný řádek záznamů patrně z roku 1945; tyto knihy tak není účelné mechanicky vyčlenit do fondu MNV Týnec.

⁷³ Zejména v případě podacího protokolu inv. č. 12/ppr 1, který je nejen zcela vytržen z vazby, ale větší díl knihy zcela chybí; dále viz knihy inv. č. 5, 6 a 7 (ukn 5, 6, 7), které mají poškozenou vazbu, podobně jako kniha inv. č. 15/típ 1 (Porteleho plán spisové manipulace).

⁷⁴ Pro dokreslení problematičnosti zrušené archivní pomůcky (inventáře z roku 1971) zde lze uvést, že tato smíšená úřední kniha byla bez dalšího vykázána jako „pokladní deník 1920–1938“ (ve zrušené pomůcce inv. č. 12): zpracovatelé se tedy vůbec nezabývali jejím členitým vnitřním obsahem, a ani neurčili správně její časový rozsah.

po lesní hrabanku), výkazy odběratelů silové i světelné elektrické energie v Týnci, jakož i těsně poválečný soupis elektrických zemědělských strojů.

Část archiválií z úřední činnosti ObÚ Týnec byla zjištěna v navazujícím fondu MNV Týnec. Konkrétně se zde jedná o spisový materiál k evidenci německých migrantů, stahujících se z východních území obsazovaných Rudou armádou, a materiál týkající se požárních záležitostí.⁷⁵

Z hlediska praktické orientace v inventárním seznamu je ještě třeba odůvodnit, proč jsou některé inventární jednotky uloženy v kartonech „na přesáčku“ – je to dáno atypickými rozměry některých archiválií, které si tak vyžádaly umístění do rozměrnějšího kartonu.

Časový rozsah archiválií byl určen a zapsán v souladu s platnou metodikou. Přesahy archivního fondu přes hranici existence ObÚ Týnec (rok 1945) jsou v souladu s metodikou vyznačeny (kulatými závorkami). [Hranatými závorkami] je pak vyznačen letopočet určený odhadem, na základě rozboru zápisů, obsažených v archiváliích příslušných inventárních jednotek.⁷⁶ Upozornit je třeba ještě na skutečnost, že pravidla pro zápis časového rozsahu archiválií umožňují v případě velkého časového odstupu zápis s čárkou, ovšem pouze v případě *jednoho* vzdáleného letopočtu. V inventarizovaném fondu se však vyskytly i složitější případy, které je vhodné zmínit zde: inv. č. 31 (finanční správa a daňové záležitosti) má celkový rozsah 1901–1945, fakticky však 1919–1945, neboť z let 1901 a 1911 jsou dochovány toliko izolované jednotliviny. Podobně je tomu v případě inv. č. 35 (těžba kamenného uhlí – provozní zařízení, povrchové stavby), kdy bylo nutno časový rozsah zapsat 1899–1944, těžiště však spočívá v souboru spisů z let 1899–1913, z let 1924 a 1929 jde o jednotliviny, dále obsahuje inventární položka spis ve věci skladiště minerálních olejů z roku 1935 a menší množství spisů z válečného období (1941–1944). Obdobně v případě inv. č. 48 (těžební činnost) je časový rozsah zapsán 1905–1944, položka zahrnuje materiál z let 1905–1906, 1924–1930, 1940–1944.

Jazykem archiválií je v dominující míře němčina, okrajově se objevuje čeština.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Archivní fond AO Týnec přes svůj relativně nevelký rozsah skýtá řadu možností pro historický výzkum orientovaný různými směry (v kombinaci s nezbytným využitím dalších pramenných zdrojů). Těžiště zachovaného materiálu je přítom ve 20.–40. letech 20. století.

Cenným pramenem jsou dochované knihy zápisů ze schůzí obecních orgánů, ať již zastupitelstva, rady, komisí či starosty s poradním sborem z dob existence Sudetské župy (inv. č. 1–3). Pro genealogické účely je přínosná matrika obce (inv. č. 4), přičemž je zde třeba upozornit

⁷⁵ SOkA Plzeň-jih, f. MNV Týnec (/1940/ 1945–1960), inv. č. 33, kar 2, „Verzeichnisse der Flüchtlinge“ (1945), inv. č. 34, kar 2, hasičské záležitosti (/1940/ 1945–1949).

⁷⁶ Jedná se o položky inv. č. 4 (matrika), 7 (trestní protokol) a 23 (pozemnostní arch).

na skutečnost, že byla vedena po dobu několika let po válce ještě i MNV Týnec a lze v ní najít i řadu záznamů souvisejících s poválečným vysídlením německého obyvatelstva.

Dosti rozsáhlý spisový materiál se zachoval k rozpočtovému hospodaření obce, daňovým záležitostem (inv. č. 29–31). Cenné jsou stavební spisy – důlních, veřejných i soukromých staveb (inv. č. 35–37), zpravidla s dochovanými technickými výkresy. S ohledem na časté požadavky badatelů na předkládání stavebních spisů byl k inv. č. 36 zhotoven soupis dochovaného archivního materiálu tohoto druhu, jenž je zařazen jako příloha za inventárním seznamem. Specifikem obce Týnec byla rozsáhlá hlubinná těžba uhlí v jejím katastru a množství spisového materiálu se tak nabízí ke studiu mj. vývoje vzájemných vztahů původně zemědělské vsi s těžařskou společností (ZBAS), proměn vesnice apod. (viz zejména inv. č. 48–50).

Z diplomatického hlediska je pak zajímavé studium spisového systému, užívaného v Říšské župě Sudety – založeného na desetinném třídění; vodítkem zde může být vedle samotného (zčásti v původní registraturní podobě dochovaného) spisového materiálu i samotný *Akten-Plan für die Gemeindeverwaltungen des Sudetengaus* Theodora Portele.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a sestavení archivní pomůcky

Archivní fond Archiv obce Týnec uspořádal a archivní pomůcku vypracoval ve Státním okresním archivu Plzeň-jih se sídlem v Blovicích v srpnu a září 2014 Mgr. Matěj Třepeš. Čistopis byl vyhotoven v březnu a dubnu 2015 po posouzení konceptu komisí KAP a zapracování připomínek.

V Blovicích dne 29. 4. 2015

Mgr. Matěj Třepeš

Seznam použitých pramenů a literatury

a) Archivní prameny

SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích, fond MNV Týnec (1940) 1945–1960, EL NAD č. 591.

SOkA Plzeň-jih se sídlem v Blovicích, fond Obecná škola (německá) Týnec, 1892–1945, EL NAD č. 1229.

b) Edice, tištěné prameny

Marie DOSKOČILOVÁ (ed.). *Berní rula – Kraj plzeňský I*. Sv. 23. Praha : SPN, 1952.

Historický lexikon obcí České republiky 1869–2005. 1. díl. Praha : Český statistický úřad, 2006.

Aleš CHALUPA – Marie LIŠKOVÁ – Josef NUHLÍČEK – František RAJTORAL (eds.). *Tereziánský katastr český*. 2. svazek – rustikál (kraje K–Ž). Praha : Archivní správa Ministerstva vnitra, 1966.

Jan JANÁK – Zdeňka HLEDÍKOVÁ – Jan DOBEŠ. *Dějiny správy v českých zemích : od počátků státu po současnost*. Praha : NLN, 2005.

Retrospektivní lexikon obcí ČSSR 1850–1970. Díl I/1. Praha : Federální statistický úřad, 1978.

Seznam míst v království českém. Praha : Místodržitelská tiskárna, 1913.

Jaroslaus SCHALLER. *Topographie des Königreichs Böhmen. Neunter Thein, Pilsner Kreis*. Prag : K. k. Normalbuchdruckerei, Wenzel Piskaczek Fakt., 1788.

Johann Gottfried SOMMER. *Das Königreich Böhmen : statistisch-topographisch dargestellt. Sechster Band, Pilsner Kreis*. Prag : J. G. Calve'sche Buchhandlung, 1838.

Statistický lexikon obcí v Čechách. Praha : Státní úřad statistický, 1923.

c) Literatura

Jan ČOPIK. *Proměny a kontinuita české komunální politiky : územní samospráva v nové době (1850–2010)*. 1. díl – do roku 1945. Praha : Scriptorium, 2014.

Jan DRNEK. *Krajina nad pokladem : průvodce po historii kamenouhelného dolování na Plzeňsku*. Plzeň : STREET o. s., 2012.

Vladislav DUDÁK (ed.) a kol. *Plzeňsko : příroda, historie, život*. Plzeň : Nakladatelství Miloš Uhlíř – Baset, 2008.

Jan EDL. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928–1948. *Paginae historiae*, 2006, roč. 14, s. 483–546.

Chotěšov a jeho dominanty. Chotěšov : Obec Chotěšov v závodech TYPOS Klatovy, 2002.

Alois CHYTIL. *Chytilův místopis Československé republiky*. 3. vyd. Praha : Alois Chytil, 1930.

Václav KOTYŠKA. *Úplný místopisný slovník Království českého*. Praha : Bursík & Kohout, 1895.

Jaroslav MACEK – Jan BRZOBOHATÝ. Spisová manipulace nacistické okupační správy – zásady a vývoj. *Sborník archivních prací*, 1965, roč. 15, č. 1, s. 229–276.

Marie MACKOVÁ. K úřadování a spisovněm obcí a měst, které od 1. října 1938 náležely pod říšskoněmeckou správu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, s. 235–240.

Zdeněk MARTÍNEK. Archiv obce : příspěvek k vymezení a charakteristice archivního fondu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, zvláštní příloha.

Marie MEDKOVÁ. K historicko-správnímu vývoji a obecní samosprávě hlučínských obcí opavského okresu. *Archivní časopis*, 1999, roč. 49, s. 225–234.

Antonín PROFOUS – Jan SVOBODA. *Místní jména v Čechách : jejich vznik, původní význam a změny*. 4. díl (S–Ž). Praha : Československá akademie věd, 1957.

Friedebert VOLK. *Kirchsprengel und Kloster Chotieschau : ein Bild unserer Heimat im südlichen Egerland*. Eichstätt : Ortsvertretung des Kirchensprengels Chotieschau – Heimatkreis Mies-Pilsen Dinkelsbühl, b. d.

d) Legislativa, metodika, spisy o fondu

Dodatek k metodickému pokynu ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 15. 7. 2014, č. j. SOAP/006-1300/2014

Metodický návod na pořádání a inventarizaci archivních fondů Archiv obce, č. j. AS/1-284/00, ze dne 31. 1. 2000, dostupné též na www.mvcr.cz

Metodický pokyn ředitele SOA v Plzni pro zpracování archiválií a tvorbu archivních pomůcek ze dne 12. 3. 2010, č. j. SOAP/006-0767/2010

Vyhláška č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, příloha č. 1 (ve znění vyhlášky č. 213/2012 Sb.)

Michal WANNER a kol. *Základní pravidla pro zpracování archiválií*. Praha : Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR, 2013.

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů
SOA Plzeň, spis o fondu Západočeský báňský akciový spolek (EL NAD č. 10510)

Příloha č. 1

Seznam použitých zkratk

AO	archiv obce
AP	archivní pomůcka
bm	běžný metr
DGO	<i>Deutsche Gemeindeordnung</i> , Německý obecní řád
EL	evidenční list
GI	generální inventura
inv. č.	inventární číslo
JAF	jednotný archivní fond
KAP	Komise pro metodiku zpracování archiválií (poradní orgán ředitele SOA Plzeň)
kar	karton
MNV	místní národní výbor
MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
NAD	Národní archivní dědictví
OA	okresní archiv
ObÚ	obecní úřad
OZ	obecní zastupitelstvo
ppr	podací protokol
ř. z.	říšský zákoník
SdP	<i>Sudetendeutsche Partei</i> , Sudetoněmecká strana
SOA	státní oblastní archiv
SOKA	státní okresní archiv
típ	tisk po roce 1800
ukn	úřední kniha
ZBAS	Západočeská báňská akciová společnost (spolek)
z. z. č.	zemský zákoník český

Příloha č. 2

Konkordantní tabulka⁷⁷

Původní inv. č.	Nové/á inv. č.	Poznámka
1	1	
2	2	
3	8	
4	3	
5	6	
6	5	
7	16, 19, 21–22	Není úřední kniha, ale aktový materiál.
8	7	
9	9	
10	36, 38	Není kniha, ale aktový materiál.
11	10	
12	53	
13	54	Hlavní kniha, nikoli „Účetní záznamy“.
14	25, 52	Není kniha, ale aktový materiál.
15	15	
16	12	
17	13	
18	14	
19	29–31, 55–66, 70	Mezi spisy identifikovány úřední knihy.
20	24, 29–31, 67–69	
21	29–31, 51	
22	26, 51	
23	43	
24	42	
25	49	
26	50	
27	48	

⁷⁷ Druhý sloupec (inventární čísla v nové pomůcce) tvoří kompletní vzestupnou číselnou řadu; další inventární položky byly vytvořeny ze spisového materiálu, vyňatého při GI 2012–2013 (2014) z úředních knih, kde byl do té doby porůznu založen; soupis těchto „nových“ dokumentů, vyjmutých z úředních knih, je uložen ve spise o fondu.

28	46	
29	47	
30	41	
31	28, 40	
32	35–38, 71	Rozděleno na stavební protokoly a) těžařské, b) veřejné stavby, c) soukromé stavby, d) obecné stavební spisy, e) válečná manipulace.

Inventární seznam

I. KNIHY

1. Knihy všeobecné správy obce

1	Zápisys ze schůzí obecního výboru a zastupitelstva (30. 11. 1912–9. 5. 1926) (obsahuje rovněž věcný rejstřík k zápisům pro léta 1919–1922)	1912–1926	ukn 1
2	Zápisys ze schůzí obecních orgánů – obecního zastupitelstva (24. 5. 1926–24. 7. 1938) – starosty s poradním sborem (obecními radními) (21. 12. 1938–10. 12. 1944)	1926–1944	ukn 2
3	Zápisys ze schůzí obecní rady a komisí (Sitzungsprotokoll des Gemeinderates) – obecní rady (30. 1. 1920–20. 7. 1938) – bytové komise (16. 2. 1920) – finanční komise (26. 3. 1920–28. 1. 1938) – hospodářské komise (15. 8. 1920–18. 7. 1938) – obecního zastupitelstva (ustavení obecních komisí, 23. 9. 1923) – stavební komise (usnesení z 26. 10. 1934) – osvětlovací komise (8. 3. 1933) – záznam o přísaze věrnosti pokladníka a účetní (1. a 15. 8. 1944)	1920–1944	ukn 3
4	Matrika příslušníků obce	[1900]–1945 (1948)	ukn 4
5	Kniha domovských listů	1901–1939	ukn 5

2. Evidenční knihy agendy bezpečnosti a veřejného pořádku

6	Přihlašovací kniha čeledi	1857–1945 (1946)	ukn 6
7	Trestní protokol a rejstřík k zápisům ze schůzí obecního zastupitelstva – trestní protokol ([1874]–[1924]) – rejstřík k zápisům ze schůzí obecního zastupitelstva (1926–1938)	[1874]–1938	ukn 7
8	Kniha zápisů ze cvičení CPO, deník hlídkové služby, přehled nočních hlídek	1937–1943	ukn 8

3. Knihy evidence ve věcech spolupůsobení ve státních záležitostech

9	Ohlašovací kniha o pobytu vojska	1921–1938 (1945)	ukn 9
---	----------------------------------	------------------	-------

Inv. č.	Obsah	Čas. rozsah	Evid. j. číslo
10	Daňová kniha (Gemeinde- und Schulumlagen) (do roku 1920 rozpis daní po jednotlivých poplatnících, poté úhrnné přehledy o výši obecních přírážek a vybraných částkách)	1911–1938 [1945]	ukn 10
11	Parcelní protokol	1907	ukn 11

II.

SPISOVÝ MATERIÁL

A) Registraturní pomůcky

12	Podací protokol (22. 5. 1919–31. 12. 1920)	1919–1920	ppr 1
13	Podací protokol (15. 4. 1929–5. 9. 1940)	1929–1940	ppr 2
14	Podací protokol (6. 9. 1940–8. 12. 1942)	1940–1942	ppr 3
15	Plán spisové manipulace (Theodor Portele) (Akten-Plan für die Gemeindeverwaltungen des Sudetengaus)	1939	tip 1

B) Spisový materiál

1. Obec a její správa

1.1 Evidence občanů, domovské právo

16	Domovské právo a příslušnost (domovské listy, žádosti, úřední korespondence)	1894–1943	kar 1
17	Evidence čísel popisných, obyvatelstva, národnosti	1922–1936	kar 1

1.2 Volební záležitosti

18	Volby 1938, ustavení obecních komisí, podklady pro zápis ze schůzí obecní rady	1931–1938	kar 1
----	---	-----------	-------

1.3 Obecní funkcionáři a zaměstnanci

19	Obecní zaměstnanci (strážník, noční hlídač, pokladník – smlouvy, instrukce, náklady)	1919–1939	kar 1
----	--	-----------	-------

1.4 Všeobecná správní činnost obce

20	Různé pokyny a oběžníky nadřízených institucí (mj. boj proti požárům, zemědělská výroba – sklizeň, doprava obilí)	1939–1941	kar 1
21	Různé vyhlášky (obecní i nadřízené orgány)	1939–1941	kar 1
22	Pozvánky na jednání obecních orgánů, opisy zápisů z jednání (mj. jmenování sboru „obecních radů“ od 1. 4. 1939)	1939–1944	kar 1

2. Správa obecního majetku

2.1 Evidence obecního majetku

23	Inventáře obecního jmění (sešitové roční výkazy pro léta 1922–1939)	1923–1940	kar 2
----	---	-----------	-------

2.2 Jednotlivé části obecního majetku

24	Pozemnostní arch – evidence obecního nemovitého majetku	[1930]	kar 2
25	Lesy obecní – seznamy a výkazy o prodeji dříví	1930–1939	kar 1
26	Zemědělský majetek obce (zejména pachtování obecních pozemků, z válečného období např. nabídky na sklizeň ovoce z obecních alejí)	1920–1944	kar 1
27	Pronájem movitého majetku („ojehlený válec“) – výkazy vypůjčitelů, doklady o jeho opravách	1927–1938	kar 1
28	Elektrické podnikání (<u>původní</u> válečná manipulace)	1939–1945	kar 1

2.3 Rozpočtové hospodaření obce

29	Rozpočet obce (schválené návrhy a roční účetní uzávěrka)	1937–1941	kar 2
30	Pomocné podkladové materiály k rozpočtu obce (obecní přírážky, výkazy o plnění, projednávání, rozpočtové určení daní; z válečného období mj. pokyny landrátu, rozpis jednotlivých kapitol aj.)	1922–1940	kar 1
31	Finanční správa, daňové záležitosti (korespondence, výkazy a předpisy daní a korespondence s tím spjatá, daňová přiznání a výměry)	1901–1938	kar 1
31	Finanční správa, daňové záležitosti (částečně <u>původní</u> válečná manipulace; daňová přiznání, předpisy daní, úřední korespondence aj.)	1939–1945	kar 2

3. Péče o bezpečnost a veřejný pořádek

3.1 Bezpečnost osob a majetku

32	Hnanecké záležitosti (postrky Rudolfa Leibla)	1909–1910	kar 1
----	---	-----------	-------

Inv. č.	Obsah	Čas. rozsah	Evid. j. číslo
33	Výkazy cizinců, nasazených na práci v zemědělství (Rusové, Poláci, Ukrajinci); výkaz o místních Cikánech	1939–1945	kar 1
34	Přihlašovací lístek	1941	kar 1
3.2 Stavební a požární záležitosti, elektrifikace			
35	Těžba kamenného uhlí – provozní zařízení, povrchové stavby (stavební povolení, technické výkresy)	1899–1944	kar 3
36	Stavební spisy (některé s technickými výkresy) – obytné a hospodářské objekty fyzických osob; podrobný soupis viz příloha	1880–1943	kar 3
37	Stavební záležitosti – obecní stavby (mj. novostavba kaple, hasičská zbrojnice s požární nádrží, silnice a ulice – přeložky, kanalizace, obecní chudobinec, mosty, požární strážní věž, škola v Týnci)	1904–1944	kar 4
38	Stavební spisy dílčí a obecné (oběžníky, nařízení, vyhlášky aj.)	1924–1940	kar 4
39	Dobrovolní hasiči (zejména spor o náhradu poškození požární věže 1930, 1937–1938 vlivem důlní činnosti)	1930, 1937–1938	kar 4
40	Elektrifikace obce (korespondence, nabídky, rozpočty, smlouvy)	1917–1938	kar 4
4. Péče o veřejné ústavy a zařízení			
4.1 Chudinství a sociální péče			
41	Sociální a zdravotnické záležitosti (mj. hubení krys, provozní řád obecního chudobince, očkování proti záškrtu, prevence nakažlivých chorob; částečně <u>původní</u> válečná manipulace)	1913–1945	kar 4
5. Spolupůsobení ve státních záležitostech			
5.1 Vojenské záležitosti			
42	Zimní válečná pomoc (sbírky na wehrmacht, propagandistické materiály) (částečně <u>původní</u> válečná manipulace)	1939–1941	kar 4
43	Vojenské záležitosti (wehrmacht; evidence branců, odvodní řízení, různá korespondence; <u>původní</u> válečná manipulace)	1940–1945	kar 5
44	Osvědčení o absolvování říšské protiletdecké obrany	1941	kar 5
5.2 Soudní záležitosti			
45	Trestní záležitosti (soudní rozsudky, trestní listy, korespondence)	1903–1920	kar 5
46	Poručenská agenda, chudinství (<u>původní</u> válečná manipulace)	1939–1944	kar 5

5.3 Živnostenské záležitosti

47	Živnostenské záležitosti (mj. autobusová doprava, pravidla povolování a provozování pohostinství; částečně <u>původní</u> válečná manipulace)	1931–1940	kar 5

5.4 Průmysl, zemědělství, lesnictví

48	Těžební činnost (zejména náhrady za poškození pozemků /luk a polí/ důlní činnosti, odvodňování, výkazy postižených, různá korespondence)	1905–1944	kar 5
49	Rozhodnutí revírních úřadů o těžbě uhlí (povolovací rozhodnutí, úřední korespondence)	1902–1918	kar 5
50	Soudní spory a právní záležitosti související s těžbou uhlí (korespondence s advokáty, soudní rozsudky, soupisy poškozených, podklady)	1902, 1918–1934	kar 5
51	Zemědělství obecně (přehledy, výkazy škod na polních kulturách vlivem živelních pohrom /sucho, krupobití/, výkazy žadatelů o přiděly půdy v pozemkové reformě, souhrnné válečné plány a výkazy)	1921–1944	kar 5
52	Vodoteče v obci (Luční potok – přeložka, zvýšení odvodňovacích žlabů, povolení ke svádění odpadních vod z dolu v Týnci, dotazníkové šetření, rybníky v obci)	1936–1937	kar 5

III.**ÚČETNÍ MATERIÁL****1. Účetní knihy**

53	Smíšená kniha obecní hospodářské evidence (Kassa-Buch Gemeinde)
– pokladní záznamy (1919–1923)
– příjmy z pronájmů movitého majetku („ojehlený válec“, 1927–1941)
– příjmy z pachtů obecního zemědělského majetku (dřevo lesní i alejové, ovoce ze stromořadí, tráva, pastviny /jetel/, lesní hrabanka atd., 1920–1944)
– výkazy odběratelů elektriny (silové/pro osvětlovací účely, rozpis dle odběratelů, velikost spotřeby, 1927–1941)
– dílčí soupis zemědělských elektrických strojů (1945)	1919–1944 (1945)	ukn 12
54	Hlavní kniha obce Týnec (Hauptbuch der Gemeinde Teinitzl)	1938	ukn 13

Inv. č.	Obsah	Čas. rozsah	Evid. j. číslo
55	Hlavní kniha (pro 1. čtvrtletí 1939) (Hauptbuch der Gemeinde Teinitzl, Verwaltungsjahr 1939)	1939	ukn 14
56	Hlavní kniha obce Týnec (1. 4. 1939–31. 3. 1940) (Hauptbuch/Sachbuch 1939)	1939–1940	ukn 15
57	Hlavní kniha obce Týnec (účetní rok 1940) (Sachbuch/Hauptbuch 1940)	1940–1941	ukn 16
58	Pokladní deník obce Týnec (Kassajournal der Gemeinde Teinitzl, Verwaltungsjahr 1938)	1938	ukn 17
59	Pokladní deník (pro 1. čtvrtletí 1939) (Kassajournal der Gemeinde Teinitzl, Verwaltungsjahr 1939)	1939	ukn 18
60	Pokladní deník obce Týnec (účetní rok 1939, 1. 4. 1939–31. 3. 1940, záznamy do 12. 6. 1940) (Kassajournal-Hauptbuch der Gemeinde Teinitzl, Verwaltungsjahr 1939: vom 1. 4. 1939–31. 3. 1940)	1939–1940	ukn 19
61	Pokladní deník obce Týnec (účetní rok 1940, 1. 4. 1940–26. 5. 1941) (Kassajournal-Hauptbuch 1940)	1940–1941	ukn 20
62	Likvidační strazza obce Týnec (správní rok 1938) (Liquidierungsstrazze der Gemeinde Teinitzl, Verwaltungsjahr 1938)	1938	ukn 21
63	Likvidační strazza obce Týnec (1. 1. 1939–22. 5. 1939) (Liquidierungsstrazze der Gemeinde Teinitzl, Verwaltungsjahr 1939)	1939	ukn 22
64	Likvidační strazza obce Týnec (rozpočtový rok 1940) (Haushaltsüberwachungsliste der Gemeinde Teinitzl 1940)	1940–1941	ukn 23
65	Hlavní kniha chudinského fondu (Hauptbuch – Armenfond)	1938	ukn 24
66	Hlavní kniha chudinského fondu (1. čtvrtletí 1939) (Hauptbuch der Gemeinde Teinitzl – Armenfond)	1939	ukn 25

2. Účty obecních fondů a podniků

67	Účetní materiály chudinského fondu (rozpočty, uzávěrky z let 1938–1939 aj.)	1937–1939	kar 2
68	Účetní uzávěrky elektrárenského podniku (pro léta 1929–1941, roční sešitové výkazy)	1933–1942	kar 2
69	Přehledy výběrů poplatků za odebranou elektřinu (sešitové výkazy pro období listopad 1937–leden 1941)	1937–1941	kar 2

3. Účetní přílohy

70	Účetní doklady příjmové pro správní rok 1939–1940
(provázáno s ukn 14–15, 19, inv. č. 55–56, 60;
<u>původní</u> válečná manipulace) | 1937–1940 | kar 5 |
|----|---|-----------|-------|

IV.**OSTATNÍ – STAVEBNÍ PLÁN**

71	Plán na zbudování vepřince a sýpky starosty Johanna Malleye, č. p. 2
(Wenzl R. D., Chotěšov, kolorovaná kresba tuší, papír, 43 × 32,5 cm) | [1914] | tyy 1 |
|----|--|--------|-------|

Příloha k inv. č. 36

**Stavební spisy – obytné a hospodářské objekty fyzických osob
(částečně s technickými výkresy)**

Poř. číslo	Obsah spisu	Časový rozsah
1	Spis ve věci novostavby hospodářského stavení Josefa Greifa, č. p. 20 (bez plánu)	1880
2	Spis ve věci novostavby obytného stavení Josefa Greifa, č. p. 20	1889
3	Stavební spis ve věci přestavby hospodářského stavení Johanna Helma, Týnec č. p. 19	1895–1897
4	Spis ve věci novostavby stodoly Mathiase Bayera, č. p. 4 (bez plánu)	1898
5	Spis ve věcech novostavby obydlí Antona Hiesla, č. p. 15, a stáje s kůlnou tamtéž (obojí bez plánu)	1901–1903
6	Spis ve věci novostavby stáje s komorou Martina Eberla, č. p. 23	1901
7	Spis ve věci přístavby komory, tří prasečích chlévků a kůlny na dřevo Johanna Kriegelsteina, č. p. 11	1901
8	Spis ve věci novostavby obytného stavení a stáje Jakoba Soukupa, č. p. 10	1901
9	Spis ve věci Josefa Jaklina, č. p. 1 (demolice starého obytného stavení a výstavba nového na parc. č. 54/1; novostavba výminkářského domku, nové č. p. 42, obé bez výkresů)	1901
10	Spis ve věci novostavby obytného stavení Antona Muhra, sídlo č. p. 6, novostavbě přiděleno č. p. 45	1902–1903
11	Spis ve věci přístavby nové stáje s komorou ke stodole Josefa Greifa, č. p. 20	1903
12	Spis ve věci přístavby k obytnému stavení J. Greifa, č. p. 20 (knihovní vložka /1897/ + popis obytných prostor /1905/)	1904
13	Spis ve věci přestavby sýpky na obytné stavení (výměnek) Thomase Kubasty, sídlo č. p. 28 (parcelní č. 25/2, novému domu přiděleno č. p. 48)	1906
14	Spis ve věci novostavby obytného stavení (a stáje a komory na krmivo) Mathiase Meisera, č. p. 16 (+ knihovní vložka 1897)	1907
15	Spis ve věci novostavby obytného stavení zedníka Johanna Pfrognera, parc. č. 31/224	1911

16	Spis ve věci stavby kůlny pro skladování parní mlátičky (Josef Jaklin, č. p. 1, Josef Bayer, č. p. 4, Georg Beranek, č. p. 7, Johann Schischka, č. p. 13, Anton Jaklin, č. p. 14, stavba na parc. č. 26)	1911
17	Spis ve věci stavby kůlny pro skladování parní mlátičky (žadatelé Anton Hiesl, Johann Malley, č. p. 2, Johann Muhr); identický plán 2×	1912
18	Spis ve věci stavby obytného stavení Franze Sattlera, č. p. 22 (bez plánu)	1913
19	Spis ve věci novostavby obytného stavení Antona Muhra na parcele kat. č. 224, nové č. p. 52 (bez plánu)	1913–1914
20	Spis ve věci přístavby obytného domu Georga Beranka, č. p. 30 (výkres 2×)	1913–1914
21	Spis ve věci novostavby obytného stavení Antona Hilburgera, č. p. 9	1915
22	Spisy ve věci novostavby částečně podsklepené stodoly na parc. č. 54/1, náležející Josefu Jaklinovi, č. p. 1	1919
23	Spis ve věci novostavby obydlí Josefa Bayera, parc. č. 39, č. p. 4 (na místě starého stavení, bez výkresu)	1919
24	Spis ve věci novostavby stodoly Johanna Muhra, č. p. 6, parc. č. 37	1919
25	Spis ve věci přestavby a přístavby obydlí Josefa Tumpacha, č. p. 26	1920
26	Spor o demolici domku Antona Czecha, č. p. 3 (bez plánu)	1920
27	Spis týkající se přestavby stáje Josefa Schulka, č. p. 17, na obchod (bez plánu)	1922
28	Spis týkající se přestavby černé kuchyně Josefa Lösche, č. p. 18 (bez plánu)	1922–1924
29	Spis týkající se přestavby (novostavby) domu č. p. 13 Antona Schischky	1924
30	Spis týkající se přestavby stáje a přístavby kůlny na vozy Antona Schischky, č. p. 13, parc. č. 20	1924
31	Spis týkající se přestavby obytného stavení č. p. 14 a výměnku č. p. 31, Johann Jaklin (průvodní dopis, společný i pro A. Schischku, viz č. 29) (stavba nebyla v této podobě realizována, identický výkres přestavby obytné místnosti v č. p. 14 dochován 2×, další výkresy viz u pořadového č. 32 a 34)	1924
32	Spis týkající se stavby vepřince, komory a kůlny na vozy Johanna Jaklina, č. p. 14, parc. č. 21	1923–1925
33	Spis týkající se přestavby a dostavby stáje Josefa Jaklina, č. p. 7	1924
34	Spis týkající se (realizované) přestavby výměnku č. p. 31 Johanna Jaklina	1924–1925
35	Spis týkající se nutné demolice a opětovné výstavby obytného a hospodářského stavení Josefa Bayera, č. p. 55 (bez plánu)	1925
36	Spis ve věci prasklé traverzy ve stáji Anny Hieslové, č. p. 43	1926
37	Spis ve věci přestavby obydlí Josefa Kubasty, č. p. 48, parc. č. 25/2	1926

38	Spis ve věci přestavby (zvýšení) obydlí Johanna Malleye, č. p. 2	1926
39	Spis ve věci přestavby chléva pro hovězí dobytek a vepřince Antona Pfrognera, č. p. 5	1926
40	Spis ve věci demolice a nové výstavby obytného a hospodářského stavení Josefa Bayera, č. p. 4, parc. č. 4/1 (bez plánu)	1925–1926
41	Stavební protokol ve věci žádosti Josefa Heriana („Motorhäuschen“)	1927
42	Spis ve věci zřízení stodoly při domě Josefa Hilburgera, č. p. 9, parc. č. 24	1927
43	Stavební spis ve věci novostavby obydlí č. p. 57, parc. č. 25/1, majitelka Anna Lösch, č. p. 18	1927–1928
44	Spis týkající se stavby provizorní dřevěné stodoly při domu č. p. 52, parc. č. 62, Antona Muhra	1928
45	Spis týkající se demolice a znovuvystavení stodoly a dále přestavby stájí pro hovězí dobytek při domě č. p. 26, parc. č. 27, Josefa Tumpacha	1928
46	Spis týkající se výstavby nové stodoly (na místě staré shořelé) Josefa Kriegelsteina, č. p. 11, parc. č. 15	1928–1930
47	Spis ve věci novostavby obytného a hospodářského stavení Johanna Soukupa, č. p. 10, parc. č. 14 (částečně vyhořelo – obnova; „KNro 58“?)	1928–1938
48	Spis ve věci přístavby stodoly k obytnému stavení Antona Schischky, č. p. 13	1929–1930
49	Spis ve věci novostavby obytného a hospodářského stavení (stájí) Antona Schischky, č. p. 13, parc. č. 20	1930–1931
50	Spis ve věci přestavby hospodářského stavení (stájí pro malý dobytek) Johanna Muhra, č. p. 6	1931
51	Spis ve věci výstavby nouzového obydlí (mj. ze starého železničního vagonu) Václava Fišera, na obecní parcele kat. č. 78/1, nové č. p. 3	1932
52	Spis ve věci zřízení obydlí s obchodem a vedlejšího hospodářského objektu na parc. č. 214 (plánované č. p. 59) J. Wollera – nerealizovaný projekt	1932
53	Spis ve věci komplexní výstavby nového obydlí a celku hospodářských budov manželů J. a M. Malleyových, parc. č. 209, 210, 211 (č. p. 2) (stavba patrně nebyla realizována)	1933; 1939
54	Spis ve věci novostavby obydlí s obchodem a vedlejšího hospodářského stavení G. Wollerové, parc. č. 214/1, nové č. p. 59	1933–1934
55	Spis ve věci zřízení nové klenby (zvýšení zdiva, nástavby) nad stájí Josefa Jaklina, č. p. 7	1934–1936
56	Spis ve věci nové výstavby výminkářské budovy č. p. 31 manželů Johanna	1935

- a Elisabethy Jaklinových (při usedlosti č. p. 14), a stržení kůlny tamtéž
(plán 2×, původní a upravený projekt)
- 57 Spis ve věci částečného odstranění a dílčí dostavby hospodářského stavení 1936
stavení Johanna a Marie Jaklinových, č. p. 1/kat. č. 1 (bez výkresu)
- 58 Spis ve věci stržení a novostavby výminkářského obydlí (č. p. 42) na parcele 1936–1937
kat. č. 1/2, stájí na parcele kat. č. 1/1 a konečně dřevěné stodoly na parcele
kat. č. 1; stavebníků J. a M. Jaklinových, č. p. 1 (bez technických výkresů)
- 59 Spis ve věci přístavby obytného stavení (kuchyně, pokoje a sklepa) Anny Muhrové, 1936
č. p. 52, parc. č. 62
- 60 Spis ve věci komplexní přestavby spojeného obytného a hospodářského stavení 1936–1937
Josefa Kubasty, č. p. 28, stav. parcela kat. č. 25/2
- 61 Spis ve věci stržení a nové výstavby stodoly s kůlnou manželů Josefa a Anny 1938
Jaklinových, č. p. 7, parc. č. 7/1
- 62 Spis ve věci přestavby poškozené kůlny na náradí a stroje a navazující 1940–1942
štitové zdi stáje Johanna a Elisabethy Jaklinových, č. p. 14, parc. č. 21/2
- 63 Spis ve věci novostavby stodoly na náradí a zemědělské stroje Josefa 1942–1943
Jaklina, č. p. 7, parc. č. 225
- 59 Spisy ve věci oprav stavebních škod, způsobených důlní činností: 1943
stáje Johanna Jaklina, č. p. 14, pilířů vrat usedlosti Antona Schischky,
č. p. 13, stodoly Johanna Hiesla, č. p. 43

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Týnec
Značka archivního fondu:	AO Týnec
Časový rozsah:	1857–1945 (1948)
Počet evidenčních jednotek:	35 (25 úředních knih, 3 podací protokoly, 5 kartonů, 1 technický výkres, 1 tisk po roce 1800)
Počet inventárních jednotek:	71
Rozsah v bm:	0,97 bm
Stav ke dni:	29. 4. 2015
Zpracovatel archivního fondu:	Mgr. Matěj Trepěš
Zpracovatel archivní pomůcky:	Mgr. Matěj Trepěš
Počet stran:	39
Počet exemplářů:	5
Schválila:	Mgr. Petra Martínková dne: 29. 4. 2015, č. j. SOAP/050-0307/2015